

การ
แก้
ไข
ฟัน
ฟ

ผู้กระทำผิด

แนวทางที่มี
ประสิทธิภาพ
๑

นาย สมชาติ เอี่ยมอนุงษ์
ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านการแก้ไขฟันฟและกิจกรรมชุมชน
กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม
26 กุมภาพันธ์ 2548

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	3
บทที่ 1 ทำไมคนเราจึงทำผิด	5
บทที่ 2 วงจรของการเปลี่ยนพฤติกรรม	10
บทที่ 3 การประเมินผู้กระทำผิด	14
บทที่ 4 ทักษะการสัมภาษณ์	18
บทที่ 5 รูปแบบการแก้ไขฟื้นฟูที่มีผลต่อการลดการกระทำผิดซ้ำ	24
บทที่ 6 การวัดผล	28
บรรณานุกรม	30

คำนำ

ไม่ใช่เรื่องยากเลยที่เราจะมองว่าผู้กระทำผิดนั้นเป็นหัวขโมย เป็นฆาตกร เป็นผู้ติดยา เมื่อเราเรียกผู้ใดคนหนึ่งว่าเขาเป็นคนติดยาเสพติด (Addicted) การมองตนเองของผู้นั้นอาจคล้อยไปตามคำเรียกขานของเรา เกิดความรู้สึกผสมผสานเป็นความเชื่อแล้วที่คิดว่าพฤติกรรมของเขาคงไม่สามารถเปลี่ยนได้แล้ว ก็เท่ากับว่าเขากลายเป็นผู้สร้างตราประทับ (Labeled) ให้กับผู้นั้นแทนที่จะเป็นผู้แก้ไขฟื้นฟู ทำให้เขาผู้นั้นเปลี่ยนแปลงตัวเองได้ยากขึ้นกว่าเดิม หากเป็นเช่นนั้นไม่ว่าเราจะมีทักษะที่เยี่ยมยอดอย่างไรในการจัดการกับผู้กระทำผิด หรือจะลงโทษผู้กระทำผิดรุนแรงเท่าใด หรือจะเสริมแรงด้วยรางวัลมากมายเท่าใดก็ตาม แต่ในที่สุดเราก็อาจจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงผู้กระทำผิดนั้นได้เลย

“พฤติกรรมของมนุษย์ไม่ได้เกิดจากสัญชาตญาณ (Instinctive) หากแต่เกิดจากการเรียนรู้ (Learned) ไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยจากภายนอกเช่นประสบการณ์หรือสภาพแวดล้อมของผู้กระทำผิด หากแต่ยังขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ซึ่งเกิดขึ้นภายในตัวของเราเองที่สำคัญอย่างยิ่งคือสมองของคนเรา” การสอนผู้กระทำผิดเกี่ยวกับกระบวนการคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมเพื่อให้ผู้กระทำผิดสามารถจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อสถานการณ์ภายนอกทั้งหลายที่เป็นสาเหตุแห่งการกระทำผิด เช่นความสามารถในการระงับความโกรธ หรือความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล มองว่าเป็น “ทักษะ” (Skills) ที่คนเราสามารถที่จะเรียนรู้ได้ในทำนองเดียวกันกับที่คนสามารถเรียนรู้วิธีการขับรถหรือเรียนภาษาต่างประเทศ ผู้กระทำผิดต้องการองค์ความรู้บางประการเกี่ยวกับว่า “ปัญหาของเขาคืออะไร” และ “เขาจะแก้ปัญหานั้นได้อย่างไร” และที่สำคัญที่สุดผู้กระทำผิดนั้นจะต้องมีความปรารถนาอย่างแท้จริงที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเอง ในปัจจุบันประเทศในอเมริกาเหนือและประเทศอังกฤษและเวลส์ได้เอาโปรแกรมทั้งหลายมารวมกันใหม่โดยมีเป้าหมายที่จะสอนทักษะต่างๆที่จำเป็นให้กับผู้กระทำผิดเพื่อใช้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นำไปสู่การกระทำผิด

คนเราจะเปลี่ยนก็ต่อเมื่อเขาเกิดความต้องการที่จะเปลี่ยนเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้น เมื่อผู้กระทำผิดนั้นเกิดความกังวลห่วงใยกับพฤติกรรมของตน ผู้กระทำผิดต้องมีความเชื่อว่าตัวเขามีความสามารถที่จะทำอะไรบางอย่างเพื่อแก้ปัญหานั้นได้ หากเขาเกิดท้อเสียตั้งแต่ต้นว่าเขาไม่สามารถที่จะทำได้หรือทำไปก็เหนื่อยเปล่า เช่นนี้เขาก็จะไม่วันเริ่มต้นเพื่อการเปลี่ยนแปลงใดๆให้กับชีวิตของเขาเลย วิธีการที่ดีที่สุดคือจะทำอย่างไรที่จะจูงใจให้ผู้กระทำผิดนั้นอยากที่จะเปลี่ยนแปลงตนเอง สิ่งแรกที่สำคัญที่สุดที่จะต้องทำเป็นลำดับแรก คือต้องกระตุ้นให้

ผู้กระทำผิดเกิดความต้องการที่จะเปลี่ยนตัวเองให้ต่างไปจากเดิม ช่วยให้เขาเห็นถึงประโยชน์ของการเปลี่ยน ให้การสนับสนุน และให้การกระตุ้น เมื่อเขาเกิดความต้องการที่จะเปลี่ยนต้องช่วยพวกเขาให้มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาให้สำเร็จอย่างได้ผลที่สุด ซึ่งจะช่วยให้พวกเขาไม่ต้องก้าวถอยหลังกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก จงจำไว้ว่าคนเราจะไม่ปรึกษาปัญหาส่วนตัวของตนกับคนที่เขาไม่ไว้วางใจ การเริ่มต้นสร้างสัมพันธภาพเพื่อสร้างความไว้วางใจจึงเป็นการเริ่มต้นการแก้ไขฟื้นฟูที่ถูกต้องที่สุด “การสร้างความประทับใจ” ต้องลงมือทำทันทีเมื่อแรกพบกับผู้กระทำผิด เป้าหมายของการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ถูกสัมภาษณ์เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบางพฤติกรรมของผู้ถูกสัมภาษณ์ ไม่เคยมีผู้ใดที่สามารถเอาชนะปัญหาใดๆ ถ้าปราศจากการเคารพตนเอง (Self esteem) ผู้กระทำผิดต้องการองค์ความรู้บางประการเพื่อค้นหาคำตอบว่า “ปัญหาของเขาคืออะไร” และ “เขาจะแก้ปัญหานั้นได้อย่างไร” ซึ่งผู้กระทำผิดนั้นจะต้องมีความปรารถนาอย่างแท้จริงที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองด้วย

หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้พนักงานคุมประพฤติมีโอกาสได้เรียนรู้ด้วยตนเองถึงองค์ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่มีประสิทธิภาพที่มีงานวิจัยรับรองแล้วว่าใช้ได้ผลดี เช่นเดียวกับที่ใช้อยู่ในหลายประเทศ
2. เพื่อตอบสนองตัวชี้วัดของกรมคุมประพฤติประจำปีงบประมาณ 2548
3. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้

นาย สมชาติ เอี่ยมอนุพงษ์
ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านการแก้ไขฟื้นฟูและกิจกรรมชุมชน
กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม
26 กุมภาพันธ์ 2548

บทที่ 1

ทำไมคนเราจึงทำผิด

การคุมประพฤติมีเป้าหมายเพื่ออะไร คำตอบคือเพื่อไม่ให้ผู้กระทำผิดวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก แล้วจะทำอย่างไร จึงจำเป็นที่เราจะต้องเข้าใจว่า ทำไมเขาจึงต้องกระทำผิด ในอดีตนักปรัชญาทั้งหลายต่างถกเถียงกันถึงคำถามเกี่ยวกับ “เจตจำนงคืออิสระ” (free will) เช่นคำถามว่า “เราจะรับผิดชอบต่อสิ่งใดๆที่เราทำลงไปหรือไม่” “เราสามารถหลีกเลี่ยงวิธีการที่เราทำลงไปได้หรือไม่” ผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิดที่มีหน้าที่ช่วยเหลือในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดตั้งสมมติฐานว่าผู้กระทำผิดมีทางเลือกที่จะไม่กระทำผิดได้ แต่เขาก็ไม่เลือกที่จะทำ เขาจึงต้องรับผิดชอบในสิ่งที่ได้กระทำลงไป ซึ่งเป็นความจำเป็นที่เราจะต้องฝึกฝนให้ผู้กระทำผิดได้ตระหนักว่า ในความเป็นจริงการกระทำผิดอาจเกิดจากสภาพแวดล้อมที่ผู้กระทำผิดอาจไม่สามารถควบคุมก็ได้ หรือเขาสามารถควบคุมได้น้อย เขาจึงกระทำผิดขึ้น แนวคิดเจตจำนงคืออิสระหรือ “free will” นักทฤษฎีอาชญาวิทยาสำนักอนุรักษนิยมไม่ได้เห็นด้วยทั้งหมด

Auguste Comte นักปรัชญาและนักวิทยาศาสตร์ชาวฝรั่งเศสสำนัก Positivism กล่าวไว้ว่า การกระทำทางกายภาพล้วนแล้วแต่มีสาเหตุ พฤติกรรมของมนุษย์เป็นการกระทำทางกายภาพ ดังนั้น พฤติกรรมของมนุษย์จึงต้องมีสาเหตุ ยิ่งไปกว่านั้นผลต่างๆที่เกิดขึ้นเกิดจากสาเหตุที่แตกต่างกัน พฤติกรรมของผู้ที่กระทำผิดจึงแตกต่างไปจากพฤติกรรมของคนปกติธรรมดาอื่นๆ ดังนั้นผู้กระทำผิดจึงแตกต่างจากคนอื่น

Cesare Lombroso นักอาชญาวิทยาชาวอิตาลีเชื่อว่าการกระทำผิดของคนมีสาเหตุจากพันธุกรรม Lombroso ได้ทำการทดลองโดยการวัดขนาดกะโหลกศีรษะของคน แนวความคิดเช่นนี้ก็มีกรกล่าวอ้างถึง เป็นครั้งคราวต่อมา ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตามหลายๆคนยังคงเชื่อว่า ยีนส์เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมมนุษย์ พฤติกรรมของผู้กระทำผิดจึงต่างจากพฤติกรรมของผู้อื่น ดังนั้นผู้กระทำผิดต้องมียีนส์ที่แตกต่างจากคนอื่น

มีนักอาชญาวิทยาร่วมสมัยน้อยคนมากที่เห็นเช่นนี้ นักจิตวิทยาทั้งหลายต่างมีความคิดเห็นและขัดแย้งกันเกี่ยวกับสาเหตุของพฤติกรรมของคน Freud และนักพฤติกรรมศาสตร์หลายคนได้คัดค้านแนวคิดนี้และได้ให้เหตุผลว่า “พฤติกรรมของมนุษย์มีสาเหตุมาจากจิตใจ พฤติกรรมของผู้กระทำผิดแตกต่างจากพฤติกรรมของคนอื่น ดังนั้น สภาพจิตใจของผู้กระทำผิดจึงแตกต่างจากสภาพจิตใจของคนโดยทั่วไป” โดยโต้แย้งอย่างมีเหตุผลว่า นักทฤษฎีด้านกายภาพก็ไม่ได้

ประสบความสำเร็จในการค้นพบเกี่ยวกับยีนส์หรือความแตกต่างทางชีววิทยาใดๆระหว่างผู้กระทำผิดทั้งหลายและคนที่ไม่ได้กระทำผิด นักจิตวิทยาค้นพบว่าผู้กระทำผิดหลายๆคนที่มีปัญหาที่ยากลำบากและได้รับการเลี้ยงดูมาอย่างไม่มีความสุข แต่คนที่ใช้ชีวิตลำเค็ญเช่นนั้นไม่ได้กระทำผิดทุกคนเสมอไป ผู้ที่กระทำผิดหลายคนก็ไม่ใช่ว่าเกิดมาอย่างยากลำบากแต่อย่างใด

ด้วยเหตุนี้นักปรัชญาสำนัก Positive ก็ไม่สามารถพบความแตกต่างระหว่างผู้ที่กระทำผิดและคนอื่นๆตามที่ตั้งข้อสันนิษฐานเอาไว้

นักสังคมวิทยาหลายคนแย้งว่า

- อาชญากรรมคือการฝ่าฝืนกฎหมายกรณีใดกรณีหนึ่ง และกฎหมายเหล่านั้นมีที่มาจากประชาสังคม กฎหมายเหล่านั้นอาจเปลี่ยนแปลงการกระทำที่เคยเรียกว่าการกระทำผิดให้เป็นการกระทำที่ถูกต้องก็ได้ จะอย่างไรก็ตามการจะเรียกว่าการกระทำใดเป็นความผิด อยู่ที่กฎหมายจะกำหนดเอาแก่พฤติกรรมนั้นๆของปัจเจกชน เช่นการฆาตกรรมโดยฆาตกร ก็เป็นการฆ่าศัตรูโดยการกระทำของทหารซึ่งในประการหลังไม่ถือว่าเป็นการละเมิดกฎหมายเป็นต้น
- ความแตกต่างระหว่างผู้ที่กระทำผิดกับผู้อื่นโดยทั่วไปมีการกล่าวกันว่าเกินเลยไป หลายคนที่ทำผิดในช่วงเวลาของชีวิต แต่มีผู้ทำผิดน้อยมากที่ถูกจับได้ในช่วงเวลาส่วนใหญ่ ผู้กระทำผิดทั้งหลายก็ปฏิบัติตนเช่นเดียวกับผู้คนโดยทั่วไป
- เป็นการผิดพลาดอย่างมากที่จะปฏิบัติต่อผู้ที่กระทำผิดทั้งหลายในลักษณะเช่นเดียวกัน องค์ประกอบเพียงองค์ประกอบเดียวไม่สามารถใช้อธิบายพฤติกรรมเกี่ยวกับการลักทรัพย์ได้ ไม่ว่าจะความผิดเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง การปลอมแปลง การใช้จ่ายผิดให้โทษ การเช่าขายประเวณี การขบถขณะมีนมเมาแล้วนี้ล้วนไม่ได้เกิดจากสาเหตุเช่นเดียวกันยกเว้นแต่ที่เหมือนกันคือล้วนแต่เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย

นักสังคมวิทยายืนยันว่า

ระเบียบของสังคม กระบวนการร่างกฎหมายและพฤติกรรมของหน่วยงานทั้งหลายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทั้งสามส่วนเหล่านั้นเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นในการอธิบายว่าการกระทำอย่างไรเป็นความผิด

ทฤษฎีระเบียบสังคม

Robert Merton เป็นนักสังคมวิทยาที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกันเป็นผู้ตั้งทฤษฎีว่าด้วย "ระเบียบสังคม" มีข้อสังเกตว่าทฤษฎีนี้ไม่ใช่ทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรมในสังคมทุนนิยมและอาจประยุกต์ใช้น้อยมากในสังคมอื่นๆ Merton ได้ให้เหตุผลว่า

- สังคมทุนนิยมเน้นที่ความร่ำรวยเสมือนเป็นเป้าหมายที่ทุกคนควรโหยหา

- แต่ในความเป็นจริงความร้ายแรงมีเฉพาะแก่กับคนกลุ่มน้อยเท่านั้น
- จึงก่อให้เกิดความตึงเครียดระหว่างสิ่งที่คุณต้องการกับสิ่งที่คุณสามารถกระทำได้ในกรอบที่ขอบด้วยกฎหมาย
- อาชญากรรมจึงเป็นการกระทำเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากความตึงเครียดดังกล่าว

ทฤษฎีนี้ก็ไม่ปราศจากการคัดค้านด้วยเช่นกัน ทฤษฎีนี้อาจอธิบายถึงการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน แต่อาจไม่สามารถอธิบายถึงความผิดที่ใช้ความรุนแรงหรืออาชญากรรมอื่น ๆ ที่ไม่มีเจตนาต่อทรัพย์สิน จุดอธิบายที่สำคัญคือแม้ว่าจะเปรียบเทียบเศรษฐกิจและสังคมจะมีส่วนที่ก่อให้เกิดการกระทำผิดอยู่บ้าง แต่ก็ไม่พอเพียงที่จะอธิบายลักษณะหรือพฤติกรรมของผู้กระทำผิดแต่ละคน ในสังคมใดๆไม่ว่าจะเป็นสังคมทุนนิยมหรือไม่ก็ตาม ความร้ายแรงและทรัพย์สินใดก็ได้ไม่ได้เป็นสาเหตุแห่งการกระทำผิดเหมือนกัน โอกาสทำให้คนไม่เท่าเทียมกัน หลายคนจึงพูดว่าไม่เป็นธรรม เราไม่สามารถเพิกเฉยต่อความจริงที่ว่าในทุกๆสังคมอาชญากรรมและนักโทษต่างเป็นผลมาจากสังคมที่ผู้คนขาดโอกาสไม่เท่าเทียมกันกับคนโดยปกติในสังคมนั้นๆ

ทฤษฎีตราบาป

นักปรัชญาสำนัก Positivism ให้คำแนะนำว่ายิ่งเราเข้าไปแก้ไขสาเหตุแห่งการกระทำผิดได้เร็วเท่าใดก็ยิ่งจะเป็นการดีเท่านั้น เมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้นถ้าสาเหตุแห่งการกระทำผิดได้รับการแก้ไขโดยทันทีจะเป็นวิธีการที่ดีที่สุด ทฤษฎีตราบาปเน้นที่การจัดการกับปัญหาอาชญากรรมที่รังแต่จะเป็นการทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างเลวร้ายหนักลงไปอีกยกตัวอย่างเช่นเด็กที่กระทำผิดหรือถูกจับครั้งแรกมีแนวโน้มว่าเด็กนั้นจะกระทำผิดซ้ำอีกดังนั้นพวกเราจะชะลอการกระทำผิดซ้ำของเด็กได้อย่างไร

ทฤษฎีนี้มีจุดอ่อนที่สำคัญอยู่จุดหนึ่งคือ ผู้กระทำผิดถูกตีตราบาป กล่าวคือผู้กระทำผิดถูกมองว่าเป็นอาชญากรและถูกปฏิบัติต่อที่แตกต่างออกไปจากคนปกติ ที่สำคัญที่สุดทำให้เกิดผลกระทบต่อความคิดของคนเช่นบางคนที่ลี้ภัยทรัพย์สินเพราะสังคมตราหน้าว่าเป็นพวกขี้ขโมยและสาเหตุนี้นำไปสู่การกระทำผิดต่อไปอีก

ความสำคัญของทฤษฎีตราบาป

หากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทำให้ปัญหาอาชญากรรมเลวร้ายลงไปก็เท่ากับว่าเราไม่ได้ทำอะไรเลยจึงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถที่จะรับได้ เท่ากับเป็นการส่งสัญญาณที่ผิดๆไปยังผู้กระทำผิด ไปยังสังคมโดยรวม และไปยังเหยื่ออาชญากรรม เป็นการบอกต่อสังคมว่าการยุติธรรมทางอาญาไม่สนใจว่าใครจะกระทำผิดอย่างไรหรือไม่ สำคัญที่สุดที่เราจะต้องให้ผู้กระทำผิดเกิดความละอายใจในการกระทำผิดของตนหรือจะต้องถูกจำคุก แต่ก็ต้องให้เขามีโอกาสที่จะแก้ไขปรับปรุงตนเองเพื่อคืนสู่สังคม และเมื่อการลงโทษจบลง เราจำเป็นต้องเยียวยาความละอายไม่ใช่เยียวยาตราบาป เราต้องตระหนักว่าในขณะที่หลายคนเติบโตผ่านพ้นจากการกระทำผิดมาได้

แต่หลายคนไม่มีโอกาสอย่างนั้น ทฤษฎีตราบาป สอนเราว่าอะไรก็ตามที่เราประสงค์ บางครั้งก็ทำให้เกิดสิ่งที่เลวร้ายมากกว่าเดิม สรรพสิ่งทั้งหลายไม่ได้เป็นไปดังที่เราประสงค์เสมอไป

อาชญากรรมเกิดได้อย่างไร

เกิดจากแรงจูงใจ

- แรงจูงใจ แรงจูงใจทำให้ผู้กระทำผิดตัดสินใจกระทำผิด
- แรงจูงใจนั้นมีอำนาจเหนืออำนาจการตรวจสอบภายในจิตใจของผู้กระทำผิดเช่นมีอำนาจเหนือความกลัว ความรู้สึกผิด ความละอายใจ และเหนือสติสัมปชัญญะ
- แรงจูงใจนั้นมีอำนาจเหนือข้อจำกัด การกักขัง กำแพงหรือกอลอนภายนอกใดๆซึ่งเป็นไปเพื่อความอยู่รอดของผู้อื่น
- แรงจูงใจนั้นมีอำนาจเหนือเหยื่ออาชญากรรมที่อ่อนแอกว่าหรือแรงน้อยกว่า
- แรงจูงใจมีอำนาจเหนือการคุ้มครองทรัพย์สินสมบัติ การควบคุมและการป้องกันเป็นสถานที่สำคัญในการเกิดอาชญากรรม
- การสำรวจข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับพฤติกรรมของคน ปรากฏว่าการกระทำผิดเกิดจากตัวของผู้กระทำผิดเอง
- การคุ้มครองตัวเราจากอาชญากรรมที่ดีที่สุดคือการคุ้มครองตัวเราเอง
- ผู้คนทุกคนต่างมีระบบการตรวจสอบและการปรามตนเองจากภายในที่สามารถฝึกฝนให้เกิดความแข็งแกร่งขึ้นได้และตรงนั้นแหละคือหน้าที่ที่ยิ่งใหญ่ของพนักงานคุมประพฤติ

เทคนิคทำตัวเป็นกลางๆ

นักอาชญาวิทยาบางคนเชื่อว่าค่านิยมของผู้ที่กระทำผิดทั้งหลายแตกต่างจากค่านิยมของคนโดยทั่วไป Gresham Sykes และ David Matza ให้เหตุผลว่าผู้กระทำผิดโดยรูปแบบแล้วจะมีค่านิยมและความชอบที่เหมือนกันกับบุคคลอื่นๆทั่วไป โดยนักอาชญาวิทยาทั้งสองคนนี้ได้ใช้ “เทคนิคเกี่ยวกับการวัดความเป็นกลาง” ในการวิเคราะห์ข้อสมมุติฐานดังกล่าวในการเปรียบเทียบกลุ่มผู้กระทำผิดกับกลุ่มคนปกติโดยทั่วไป เพื่อค้นหาคำตอบว่าผู้กระทำผิดแสดงออกในทางที่ตรงกันข้ามกับความเชื่อของคนโดยทั่วไปอย่างไร ข้อสำคัญที่ค้นพบคือ

- การปฏิเสธความรับผิดชอบ เช่นฉันไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในขณะนั้น ผู้หญิงคนนั้นยั่วยู่ให้ฉันลงมือทำ โอกาสทำให้ฉันล้มตัวทำลงไป มันเพิ่งเกิดขึ้นเท่านั้น เหล่านั้นเป็นข้อแก้ตัวที่จะไม่รับผิดชอบในพฤติกรรมของผู้กระทำผิดคนใดคนหนึ่ง
- ปฏิเสธต่อผู้ที่ถูกกระทำ ไม่มีใครถูกทำร้ายนะ ฉันสามารถชดใช้ความสูญเสียนี้ได้ ไม่ได้มีการลักทรัพย์เกิดขึ้นจริงๆนี่
- ปฏิเสธต่อเหยื่ออาชญากรรม ผู้ถูกกระทำเป็นผู้ผิด เป็นการป้องกันตนเอง

- วิจัยบุคคลอื่นที่เฝ้ามองผู้กระทำผิดอยู่ เช่นใครๆก็ทำเช่นนี้ เพราะระบบมันทุจริตและประพฤติมิชอบ พวกคุณเป็นพวกที่มีถือสาปากถ้อยคิด
- ร้องอุทธรณ์ต่อเบื้องสูง เช่น ฉันต่อสู้ไปก็เพื่อเพื่อน ฉันต้องขโมยเพื่อนำเอาไปเลี้ยงครอบครัว

โดยสภาพของการกระทำผิด ผู้กระทำผิดจะอยู่ในตำแหน่งที่จะนำตัวเองเข้าไปเป็นเหยื่อของภาวะที่ต้องหนีเสียไปประจักษ์ งานหลักที่สำคัญของพนักงานคุมประพฤติคือต้องค้นหาหนทางต่างๆ ที่จะแก้ไขรูปแบบการปฏิเสธของผู้กระทำผิดดังกล่าวแล้วกระตุ้นให้ผู้กระทำผิดเหล่านั้นเกิดตระหนักรับผิดชอบในสิ่งใดๆที่เขาได้กระทำลงไปนั่นคือทักษะที่ต้องพัฒนาให้เกิดความชำนาญในขณะเดียวกันก็ต้องกระตุ้นหรือจูงใจผู้กระทำผิดด้วย

สรุป

ทฤษฎีทางอาชญาวิทยาส่วนใหญ่ค้นพบความจริงในบางประการ ต่อมาก็เกิดภาพที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่ไขว้เขวไปเกี่ยวกับความจริงเหล่านั้น วิธีการทางอาชญาวิทยาจะสามารถค้นพบทฤษฎีที่เป็นประโยชน์มากกว่านี้ ถ้าหากพวกเขาสามารถจะอธิบายภาพปรากฏการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมในการกระทำผิดของมนุษย์ที่มี ฉะนั้นก็ยังคงเป็นปริศนาต่อไปอีก และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งหากสามารถพบช่องทางที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเหล่านั้นได้ กรอบการทำงานที่ดีที่สุดในเรื่องนี้จึงต้องศึกษาถึงสาเหตุของอาชญากรรมเกี่ยวกับ **แรงจูงใจ ทักษะ และโอกาส** โดยปกติคนเราจะเลือกกระทำในสิ่งที่เขาเลือกแล้ว โดยจะทำภายใต้ข้อจำกัดที่เขา มีทักษะ หรือมีขีดความสามารถอยู่และโดยมีโอกาสนั้นประโยชน์ในการกระทำ ดังนั้นความพยายามใดๆในการเปลี่ยนแปลงผู้กระทำผิดจึงต้องคำนึงถึงปัจจัยทั้งสามนี้อยู่ตลอดเวลา

ทฤษฎีทั้งหลายในสำนัก Positivism แม้จะได้อธิบายถึงแรงจูงใจ แต่ก็ยังอยู่ในขอบเขตที่จำกัดอยู่มาก แรงจูงใจสามารถเป็นทั้งตัวกระตุ้นให้เกิดการกระทำผิด และเป็นตัวยับยั้งภายในที่ป้องกันการกระทำผิดที่สามารถพัฒนาให้เกิดความแข็งแกร่งขึ้นมาได้ด้วยการที่ผู้กระทำผิดพัฒนาความรับผิดชอบให้ปรากฏแก่สายตาของผู้อื่นต่อความผิดพลาดที่ตนทำมาในอดีตและต่อพฤติกรรมของตนในอนาคตตราบเท่าและกระตุ้นให้ผู้กระทำผิดเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงสามารถทำให้เกิดขึ้นได้ด้วยตัวของผู้กระทำผิดเอง

ทฤษฎีระเบียบสังคมและทฤษฎีตราบาปเตือนพวกเราทั้งหลายว่าผู้ที่กระทำผิดต่างมีทักษะที่ต่ำกว่าคนปกติธรรมดา และมีโอกาสทางสังคมน้อยกว่าคนธรรมดาทั้งหลาย ช่องทางหนึ่งที่จะช่วยให้การแก้ไขฟื้นฟูไม่ให้ผู้กระทำผิดกลับไปกระทำผิดอีก คือพวกเราต้องรับผิดชอบร่วมกันที่จะให้โอกาสทางสังคมแก่เขาเหล่านั้นเพื่อที่พวกเขาจะมีโอกาสได้รับทักษะที่จำเป็น และมีโอกาสที่จะใช้ทักษะเหล่านั้นในการปรับตัวเองให้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมต่อไปได้

บทที่ 2

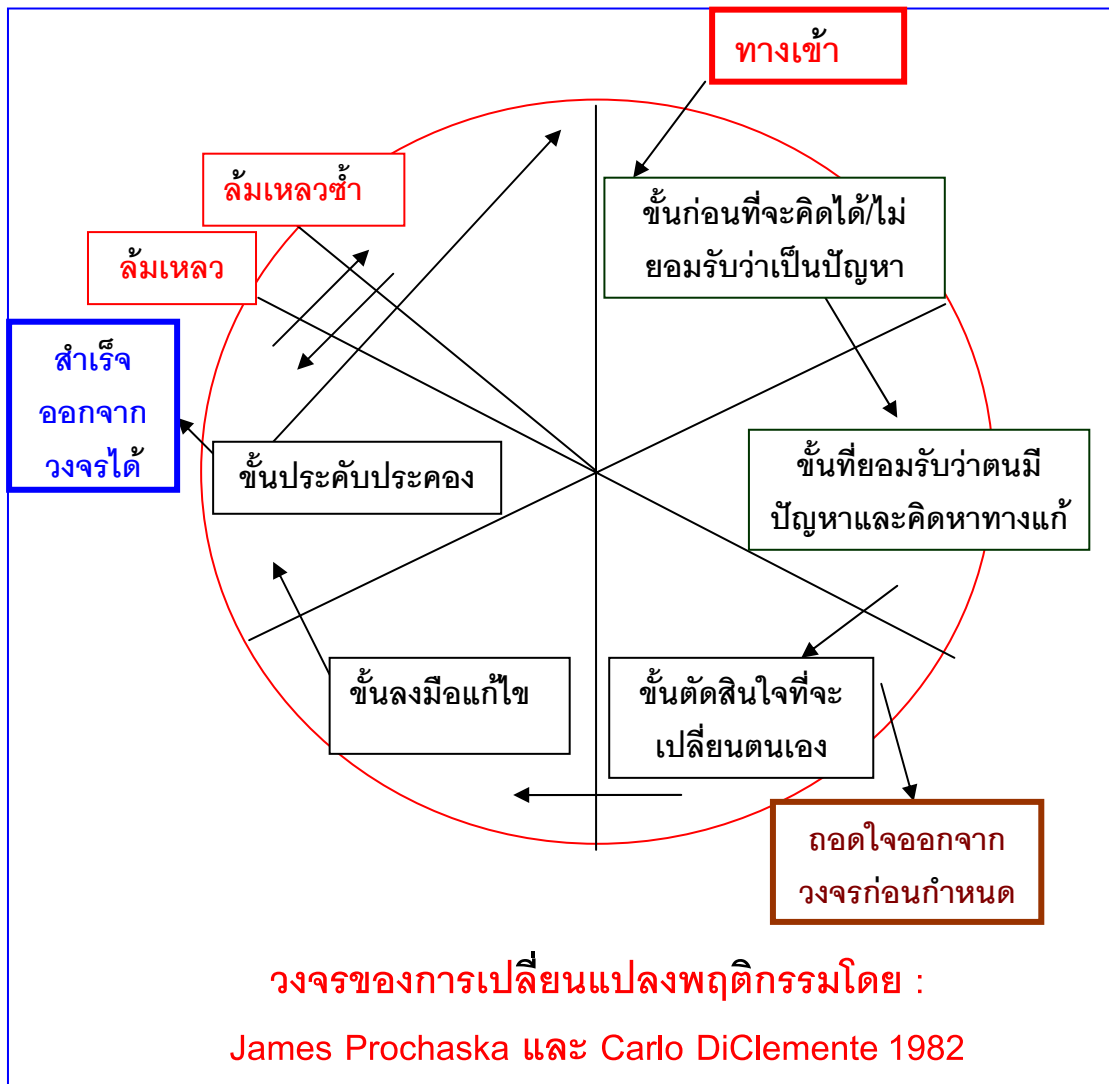
วงจรของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

(the Cycle of Change)

วัตถุประสงค์ของการทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อหาวิธีการว่าทำอย่างไรที่จะทำให้ผู้กระทำผิดเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองให้เป็นพลเมืองดีไม่กระทำเช่นเดิมอีก ไม่ว่าพนักงานคุมประพฤติจะมีทักษะที่เยี่ยมยอดอย่างไร ที่จะจัดการกับผู้กระทำผิด หรือจะลงโทษรุนแรงเท่าใด หรือจะเสริมแรงด้วยรางวัลมากมายอย่างไรก็ตาม แต่ในที่สุดก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงผู้กระทำผิดได้ คนเราจะเปลี่ยนได้ **เมื่อเขาต้องการ**ที่จะเปลี่ยนเท่านั้น วิธีการที่ดีที่สุดคือทำอย่างไรที่จะจูงใจให้ผู้กระทำผิดนั้นอยากที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองสิ่งนี้จึงเป็นสิ่งแรกที่จะต้องทำก่อนเพื่อกระตุ้นให้ผู้กระทำผิดเหล่านั้นเกิดความต้องการที่จะเปลี่ยนตัวเองให้ต่างไปจากเดิมต่อมาก็คือให้การช่วยเหลือเขาให้เขาเห็นถึงประโยชน์ของการเปลี่ยน แล้วให้การสนับสนุนและให้การกระตุ้นเมื่อเขาเกิดความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองและในท้ายที่สุดช่วยให้พวกเขาให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างดีที่สุดที่จะช่วยให้พวกเขาไม่ต้องก้าวถอยกลับไปกระทำผิดอีก

เพื่อให้การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดมีประสิทธิภาพสูงสุด จึงสำคัญอย่างยิ่งที่พนักงานคุมประพฤติจะต้องเข้าใจถึง “กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม” ที่ทุกคนต้องผ่านกระบวนการนี้เมื่อคนนั้นต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมใดๆของตนแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้เกิดจากความร่วมมือกันของสองนักจิตวิทยา คือ James Prochaska และ Carlo DiClemente ในปี 1982 ในปีนี้ทั้งสองทำการค้นคว้าว่าคนเราเลิกสูบบุหรี่ได้อย่างไร โดยพบแนวอธิบายถึงกระบวนการเลิกสูบบุหรี่ว่าเป็นกระบวนการของ **“วัฏจักรของการเปลี่ยนแปลง” (the Cycle of Change)** ซึ่งเป็นคัมภีร์พื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์โดยเฉพาะผู้ที่ทนทรมานจากการติดยาเสพติดให้โทษ วัฏจักรของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจะเริ่มต้นที่จุดผ่านเข้ามา (entrance point) หรือที่ Prochaska และ DiClemente เรียกจุดนี้ว่า **“ขั้นก่อนเกิดการคิดไตร่ตรอง” (pre-contemplation phase)**. ขั้นตอนนี้ผู้กระทำผิดไม่ได้เกิดความคิดว่าการกระทำของตนก่อให้เกิดปัญหาใดๆแก่ผู้อื่นดังนั้นในขั้นนี้ผู้กระทำผิดก็ยังไม่มีความคิดที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองในช่วงนี้จึงอธิบายได้ว่าเป็นช่วงที่ผู้สูบบุหรี่มีความสุขที่สุดกับการสูบบุหรี่ อย่างไรก็ตามอาจมีเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้นที่ทำให้ผู้สูบบุหรี่หรือผู้นั้นเกิดความคิดเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ เช่น ความทนทรมานจากการไอ หรือต้องเสียเงินในซองบุหรี่สูบเกินกว่า

ความสามารถทางการเงินที่จะจับจ่ายได้ หรืออาจเกิดจากเสียงบ่นของบุคคลรอบข้างที่รังเกียจการสูบบุหรี่ หรือเกิดจากการได้อ่านถึงพิษภัยของยาเสพติดที่มีต่อสุขภาพประสบการณ์เหล่านี้จะนำผู้สูบบุหรี่เข้าไปสู่ขั้นตอนที่สองที่เรียกว่า **“ขั้นตรึกตรอง” (Contemplation phase)** เมื่อพัฒนามาถึงจุดนี้ผู้สูบบุหรี่เริ่มเฝ้าระวังตนเองว่าตนเองมีปัญหอันสืบเนื่องมาจากการสูบบุหรี่ทำให้เกิดอาการต่างๆอันสืบเนื่องมาจากการสูบบุหรี่และทำให้เกิดความเจ็บไข้ได้ป่วยต่างๆตามมา จากนั้นผู้สูบบุหรี่ก็จะได้คิดหรือตรึกตรองคิดใคร่ครวญว่าตนเองได้ระวังสุขภาพของตัวตนเองเพียงหรือไม่ เพื่อที่จะทำให้สุขภาพดีขึ้นหรือไม่ให้เป็นทั้งภัยของผู้คนผู้สูบบุหรี่จะต้องเลิกสูบบุหรี่ที่เขาเคยมีความสุขจากการเสพหรือมีความรู้สึกที่ผ่อนคลายการทำเช่นนั้นย่อมเป็นสิ่งที่ยากมาก แม้ว่าผู้สูบบุหรี่จะมีแรงปรารถนาที่แรงกล้าที่จะเลิกสูบบุหรี่ เขาก็อาจยังสงสัยว่าตนเองกำลังเข้มแข็งเพียงพอที่จะเลิกหรือจะลดปริมาณการสูบลงได้หรือไม่ ในขั้นตอนการตรึกตรองนี้ ผู้เสพจะพิจารณาถึงประโยชน์และโทษ

ของการหยุดสูบบุหรี่และในที่สุดผู้สูบบุหรี่จะก้าวเข้าไปสู่ขั้นตอนต่อไปที่เรียกว่า **“ขั้นตัดสินใจ” ที่จะเลิก (decision)**. ณ. ตรงจุดนี้ผู้สูบบุหรี่อาจจะตัดสินใจว่าไม่มีประโยชน์ใดๆที่จะต้องกังวล และตัดสินใจออกจากวงจรดังกล่าว ย้อนกลับเข้าไปสู่ “ขั้นก่อนเกิดการตรึกตรองใคร่ครวญ” อย่างไรก็ตามหากผู้

สูบตัดสินใจอย่างจริงจังที่จะเปลี่ยนแปลงและเริ่มพยายามทบทวนวิถีทางที่จะเลิกสูบบุหรี่นั้นก็จะเริ่มเคลื่อนไหวไปสู่จุดที่เรียกว่า **“ขบวนการปฏิบัติ” (action)** อย่างรวดเร็วโดยการขว้างบุหรี่ไฟแช็คทิ้งไป หันมาออกกำลังกาย เคี้ยวหมากฝรั่ง เป็นต้น โดยธรรมชาติของผู้ที่จะสามารถมาถึงจุดนี้ได้ การที่จะหยุดสูบบุหรี่ในระยะในช่วงเวลาสั้นๆ นั้นง่ายมาก ซึ่งอาจจะหยุดได้ถึงสักหนึ่งอาทิตย์ พลังที่เกิดขึ้นอย่างสมดุลง่ายในช่วงระหว่างการตรึงตรองและการตัดสินใจที่จะเลิกนั้นอาจเพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนในเบื้องต้นแล้วกลายเป็นคนใหม่ที่ไม่สูบบุหรี่ สุขภาพก็เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม อย่างไรก็ตามพอคล้อยหลังจากนั้นไม่นานนักก็ประมาณสองถึงสามสัปดาห์หรืออาจเป็นหลายเดือนผู้นั้นจะเริ่มพบกับความยากลำบากที่จะรักษาความเปลี่ยนแปลงเช่นนั้นให้คงอยู่อย่างยั่งยืนตลอดไป เมื่อใดก็ตามที่ผู้นั้นยังต่อสู้ที่จะหยุดสูบบุหรี่ลดปริมาณการสูบลงให้ได้ ผู้นั้นจะสามารถพัฒนาและคงไว้ซึ่งลักษณะนิสัยใหม่นี้ได้ถ้าเขาไม่หวนกลับมาสู้อีก ณ.จุดนี้ผู้นั้นก็จะเข้ามาสู่จุดที่เรียกว่า **“ขบวนการรักษาสถานภาพ”(maintenance phase)** และที่สำคัญอย่างยิ่งผู้นั้นจะต้องมีแผนการที่บอกถึงกลวิธีต่างๆ ที่จะช่วยให้เขายังคงสามารถอยู่ ณ.จุดนี้ได้อย่างยั่งยืนตลอดไปซึ่งเขาจะสามารถปฏิเสธเพื่อนที่ชวนให้หรือหลีกเลี่ยงสถานที่ที่เป็นที่สูบบุหรี่ได้ เนบารี่ เป็นต้น กลยุทธ์มีได้หลายวิธี เช่นการซื้อหาความสุขจากเงินที่เกิดขึ้นจากการไม่สูบบุหรี่ การใช้กลยุทธ์ในการระบอตนเองทำให้ผู้นั้นเกิดความคุ้นเคยจนกลายเป็นทักษะของผู้กระทำผิดแล้ว จึงจะจะไม่คิดถึงที่จะสูบบุหรี่อีกต่อไปและสามารถหลุดพ้นจากวงจรการสูบบุหรี่ได้ และหากบังเอิญความพยายามนั้นเกิดแผ่วลงจนทำให้ **“หวนกลับมาสู้อีก” (relapse)** การหวนกลับมาอาจเป็นการล้มเหลวเพียงครั้งเดียวโดยอาจบอกกับเพื่อนว่า **“แค่มีวันเดียว”** คงไม่เป็นไร ผู้นั้นสามารถที่จะดึงให้กลับคืนมาให้อยู่ดีในสัปดาห์ต่อมาแล้วหวนเข้ามาสู่จุด **“รักษาสถานภาพ”** ของการไม่สู้อีกต่อไป อย่างไรก็ตามผู้ที่ผ่านประสบการณ์อย่างนี้อาจเกิดความรู้สึกท้อใจจนเลิกความพยายามที่จะเลิกสูบก็ได้ เขาอาจเกิดแรงกดดันแล้วหันมาสูบบุหรี่เพื่อปลอบประโลมใจแล้วในไม่ช้าเขาก็จะเริ่มแน่ใจอีกครั้งว่าในตัวเองว่ามันไม่สำคัญอะไรแล้วที่เขาจะสูบบุหรี่แล้วก็จะหวนกลับมาสู้อีก.จุดเริ่มต้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง

ดังนั้นคุณค่าที่ได้จากกระบวนการเลิก (สูบบุหรี่) มีอย่างไรบ้างนั้นมีความสำคัญอย่างมากต่อพนักงานคุมประพฤติที่ทำงานกับผู้กระทำผิดที่ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ ดังที่ได้กล่าวแล้วในตอนต้นว่า คนไม่สามารถทำให้เปลี่ยนได้ **แต่สามารถช่วยให้เขาเปลี่ยนได้ถ้าหากเขามีความต้องการที่จะเปลี่ยน** และขั้นตอนแรกในกระบวนการนี้คือการระบุออกมาให้ได้ว่าผู้ที่ต้องการจะเปลี่ยนตัวเองนั้นขณะนี้เขาอยู่ ณ.ที่ขั้นตอนใดของวงจรนี้ ไม่มีประโยชน์ใดๆ เลยที่เราจะลงโทษผู้ใดในกระบวนการเลิกเสพ ยกตัวอย่างเช่นเมื่อส่งต่อผู้เสพเข้ารับการบำบัดยังคลินิค หากผู้นั้นไม่ตกลงใจที่จะเลิกเสพ โดยปกติเมื่อพนักงานคุมประพฤติพบกับผู้กระทำผิด ผู้กระทำผิดมักจะบอกว่าตนเลิกแล้ว หรืออย่างน้อยที่สุดก็จะบอกว่าเขาสามารถพอที่จะเลิกด้วยตนเองได้

ดังนั้นงานแรกที่จะต้องทำ ไม่ใช่การที่จะช่วยผู้กระทำผิดในกิจกรรมสำคัญๆ ในกระบวนการเลิก
เสพติด แต่ต้องตรวจสอบอย่างถ่องแท้ก่อนว่าที่เขาพูดเช่นนั้นมันหมายความว่าอย่างไร ย้อนกลับมาที่
ตัวอย่างดังกล่าวในบางคนอาจบอกว่าค่าเลิกเสพติดแล้ว และขอคำแนะนำจากพนักงานคุมประพฤติ
ว่า จะเลิกเสพติดอย่างไร ยืนยันว่าเขาจะทำได้อย่างไร ก่อนที่จะให้คำแนะนำใดๆ นั้น มีความจำเป็น
อย่างยิ่งที่จะต้องตรวจสอบจากผู้นั้นก่อนว่าเขาเลิกบุหรี่มาได้นานเท่าใดแล้ว และข้อบกพร่อง
สุดท้ายนี้ตั้งแต่เมื่อใด หากเขายอมรับว่ามีปัญหาอยู่ในกระเปาะของเขาในกรณีที่เขายังต้องการสูบบุหรี่
บ้างก็อาจบางที่เขาไม่ได้อยู่ในขั้นตอนใดของกระบวนการเลิกเสพติดเลยไม่ว่าในทีเดียวในโปรแกรม
เลิกเสพติด วงจรนี้จะต้องได้รับการทบทวนซ้ำๆ และรวมถึงกลยุทธ์ที่จะช่วยให้ผู้เหล่านั้นสามารถเปลี่ยน
จากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งของโปรแกรมได้

แบบฝึกหัดสำหรับพนักงานคุมประพฤติ

พนักงานคุมประพฤติควรได้รับการฝึกฝนก่อนการปฏิบัติงานให้มีความสามารถที่จะช่วย
ให้ผู้กระทำผิดเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ *ก่อนอื่นพนักงานคุมประพฤติและ
ผู้กระทำผิดต้องมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันก่อน* จงจำไว้ว่าคนเราจะไม่ปรึกษาปัญหาส่วนตัวของตน
กับคนที่ตนไม่ไว้วางใจ แบบฝึกหัดนี้มุ่งที่การเริ่มต้นสร้างสัมพันธภาพเพื่อสร้างความไว้วางใจ

(ขั้นตอนการฝึกฝนอาจแบ่งผู้เข้ารับการฝึกออกเป็นสองกลุ่ม กลุ่มหนึ่งขอให้พิจารณาเมื่อ
พบกับผู้กระทำผิดในครั้งแรก ณ จุดเริ่มต้นของกระบวนการควบคุมและสอดส่อง พนักงานคุม
ประพฤติใช้วิธีการอธิบายอย่างไรให้ผู้กระทำผิดเข้าใจว่าวิธีการคุมประพฤติต้องการอะไรจากเขา
เขาสามารถคาดหวังอะไรได้บ้างจากพนักงานคุมประพฤติ ลักษณะงานของพนักงานคุมประพฤติ
เป็นอย่างไรและผู้กระทำผิดมีสิทธิอะไรบ้างขณะที่อยู่ภายใต้วิธีการคุมคุมประพฤติ

ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งจะทำหน้าที่ค้นหาว่าเมื่อผู้กระทำผิดมาพบกับพนักงานคุมประพฤติใน
ครั้งแรกนั้นผู้กระทำผิดมีความรู้สึกอย่างไรที่ต้องถูกคุมคุมประพฤติ เขาต้องการอะไร เขาคิดว่า
งานของพนักงานคุมประพฤติเกี่ยวกับอะไร

ทั้งสองกลุ่มให้ประชุมแยกกันสัก ... นาที จากนั้นให้มารวมกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
กันการแลกเปลี่ยนความเห็นจะเกี่ยวกับประเด็นความคาดหวังของพนักงานคุมประพฤติจาก
ผู้กระทำผิด ความคาดหวังของผู้กระทำผิดจากพนักงานคุมประพฤติ สิทธิและความรับผิดชอบ
ดำเนินต่อไปอีก ..... นาที

.....

บทที่ 3

การประเมินผู้กระทำผิด

เป้าหมาย ของบทเรียนเพื่อค้นหาคุณลักษณะของแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับวิธีการประเมินกระบวนการประเมินมุ่งที่จะประเมินในประเด็นต่างๆดังนี้

- **ปัจจัยเสี่ยง (risks)** โดยเฉพาะปัจจัยเสี่ยงที่นำไปสู่การกระทำผิดซ้ำอีก
- **ปัญหาต่างๆ (problems)** โดยเฉพาะปัญหาที่เกี่ยวกับการกระทำผิด
- **สามารถที่จะทำอะไรได้บ้าง (what can be done)** ในการแก้ปัญหาดังกล่าวเพื่อลดการกระทำผิดซ้ำ
- **แรงจูงใจ (motivation)** เพื่อทราบถึงความเต็มใจในความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงตนเอง

ตัวอย่างง่ายๆที่บางคนอาจดูแล้วเหมือนมี**ปัจจัยเสี่ยง**ต่อการลักทรัพย์ซึ่งบอกได้อย่างมากจากลักษณะนิสัยที่ชอบขโมยสิ่งของ ดังนั้นสิ่งที่ควรทำคือการค้นหา**ปัญหา**ซึ่งตอนนั้นอาจมีความจำเป็นที่จะต้องจัดการว่า**ปัญหานั้นจะแก้ไขได้อย่างไร**ได้บ้างโดยผู้กระทำผิดหรือเพื่อผู้กระทำผิด หากปราศจากแรงกระตุ้นจากผู้กระทำผิดการเปลี่ยนแปลงใดๆในพฤติกรรมของผู้กระทำผิดดูเหมือนจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้

ปัจจัยเสี่ยง (Risk)

การประเมินหาปัจจัยเสี่ยงเป็นการพิจารณาเรื่องในอนาคต นักจิตวิทยาทั้งหลายกล่าวเอาไว้ว่าภาพพฤติกรรมของผู้กระทำผิดในอนาคตก็คือภาพพฤติกรรมที่ผ่านมาในอดีตของผู้กระทำผิดนั่นเอง แม้การตอบคำถามในอนาคตจะมีความซับซ้อนมากกว่านี้ แต่โดยวิธีการทางสถิติแล้ว มีความเป็นไปได้จริงที่ว่าผู้ที่เคยกระทำผิดมาแล้วในอดีต มีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำอีกได้มากกว่า ในการประเมินความเสี่ยงจะต้องมีความเฉพาะเจาะจงและคำถามต่อไปนี้อาจช่วยในการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงเหล่านั้นได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

- ผู้กระทำผิดมีแนวโน้มจะกระทำความผิดใดหรือกระทำการใดขึ้นใหม่
- ใครที่มีแนวโน้มว่าจะถูกผู้กระทำผิดทำร้าย
- ความผิดหรือการกระทำที่คาดว่าจะเกิดขึ้นน่าจะรุนแรงอย่างไร
- ความผิดหรือการกระทำนั้นคาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด
- ความผิดหรือการกระทำนั้นจะเกิดขึ้นได้มากหรือน้อยในสถานการณ์ใด

- จะสามารถทำอะไรได้บ้างเพื่อควบคุมสถานการณ์นั้น
- ความเสียหายมีมากน้อยเท่าใดที่เกิดจากการกระทำผิดขึ้นในครั้งก่อนหน้านั้น
- พฤติกรรมหรือสถานการณ์ที่นำไปสู่การกระทำผิดเช่นเมื่อก่อนนั้นจะเกิดขึ้นอีกหรือไม่
- กระสวนของพฤติกรรมที่เคยเกิดเป็นความผิดในอดีตมีหรือไม่
- ผู้กระทำผิดพูดถึงเกี่ยวกับพฤติกรรมเช่นที่เคยเกิดกับตนในอดีตได้อย่างไร
- ผู้กระทำผิดต้องการหยุดพฤติกรรมนั้นหรือไม่
- โดยพฤติกรรมหรือโดยวาจาของผู้กระทำผิดบ่งบอกให้เห็นอะไร
- มีข้อมูลใดบ้างจากแหล่งข้อมูลทั้งหลายทั้งจากรายงาน และบันทึกต่างๆ

การประเมินจะช่วยให้ได้มากเมื่อใช้คำถามเหล่านี้ไม่ว่าแบบการประเมินนั้นจะทำโดยพนักงานคุมประพฤติฝ่ายเดียว ทำร่วมกับเพื่อนร่วมงาน หรือทำร่วมกับผู้กระทำผิดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีที่ยุ่งยากหรือคดีที่เป็นที่วิตกกังวล ต้องตระหนักไว้ว่าการประเมินไม่ใช่การวิเคราะห์ที่กระทำเพียงครั้งเดียว แต่จะต้องมีการทบทวนเป็นครั้งคราวตามความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ คำถามทั้งหลายในแบบประเมินความเสียมักมีข้อสันนิษฐานว่าการที่ผู้กระทำผิดในอดีตรูปแบบการประเมินความเสียมักมีความสำคัญอย่างยิ่งแม้ในหน่วยงานที่ยากที่จะให้ได้มาซึ่งข้อมูล

ปัญหาต่างๆของผู้กระทำผิด

งานวิจัยพบว่าความจำเป็นและความต้องการที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำ (Criminogenic Needs) มีอยู่ 6 ปัจจัยได้แก่ ทศนคติที่ต่อต้านสังคม (Anti Social Values) การคบหาสมาคมกับผู้กระทำผิด (Criminal Peers) มีความสามารถควบคุมตนเองต่ำ (Low Self Control) ความสัมพันธ์ในครอบครัวมีปัญหา (Dysfunctional Family Ties) ใช้ยาเสพติดให้โทษ และมีบุคลิกลักษณะที่จะกระทำผิดอยู่ในตัวเอง (Criminal Personality)

การที่ผู้กระทำผิดเพียงผู้กระทำผิดนั้นมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดอีกหรือไม่เท่านั้นยังไม่เป็นการเพียงพอ พนักงานคุมประพฤติจะต้องรู้ต่อไปว่าแล้วจะทำอย่างไรไม่ให้มันเกิดขึ้นหรือมีโอกาสเกิดขึ้นได้น้อยที่สุด

นักอาชญาวิทยาชาวอังกฤษได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำผิดกับพฤติกรรมของคนหรือสภาวะแวดล้อมต่างๆ และคำอธิบายเหล่านี้ก็ล้วนแต่เป็นที่คุ้นเคยของผู้ที่ทำงานเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดอยู่แล้วยกตัวอย่างเช่นการเสพยาหรือยาเสพติดให้โทษ การว่างงานไม่มีที่อยู่อาศัย พฤติกรรมหรือสถานการณ์ดังกล่าวล้วนแต่เกี่ยวข้องกับโอกาสที่จะเกิดการกระทำผิดขึ้นได้อีกตัวอย่างเหล่านี้สามารถใช้ได้ในทุกสังคมและทุกวัฒนธรรมเมื่อค้นพบปัญหาเหล่านี้ควรต้องมีแนวทาง วิธีการที่จะจัดการกับปัญหาดังกล่าว ปัญหาดังกล่าวอาจเปลี่ยนแปลงไปแล้วก็ได้จึงอาจไม่มีการตรวจสอบเสมอไป

เราสามารถทำอะไรได้บ้างเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว (What can be done?)

จงจำไว้ว่าการแก้ปัญหานั้นต้องทำร่วมกันกับผู้กระทำผิด ไม่ใช่ทำในลักษณะหยิบยื่นให้ผู้กระทำผิด ผู้กระทำผิดหลายคนที่เราได้เข้าได้เกี่ยวข้องกับคุณค่าและความต้องการของผู้กระทำผิดเองที่จำเป็นที่จะต้องกระตุ้นให้เห็นว่าตัวเองมีความเข้มแข็งอย่างไรที่สามารถจะแก้ไขปัญหาของตนเองได้ **“เพื่อนและครอบครัว”** จะเป็นตัวช่วยที่ดีในทุกๆสถานการณ์ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้กระทำผิดนอกจากนี้ยังมีทุนต่างๆในชุมชนที่สามารถนำมาใช้เพื่อช่วยในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดเช่นคลินิกสุขภาพ นักจิตวิทยาทั้งหลายที่สามารถให้ความช่วยเหลือในปัญหาการใช้ยาเสพติดให้โทษหรือการดื่มสุรา องค์กรต่างๆที่สามารถช่วยเหลือได้ในการจัดหางานให้ทำ องค์กรต่างๆที่สามารถช่วยเหลือได้ในการจัดหาที่อยู่อาศัย

หลักการสำคัญอยู่ที่พนักงานคุมประพฤติและผู้กำกับดูแลคดีทั้งหลายไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาทุกๆปัญหาของผู้กระทำผิดแต่ละคนได้และไม่สมควรทำเช่นนั้นด้วย วิธีการที่ดีที่สุดคือจะทำอย่างไรที่จะทำให้ผู้กระทำผิดเหล่านั้นสามารถเข้าถึงบุคคลหรือองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องกับปัญหาดังกล่าว

ในบางครั้งการทำงานเพื่อแก้ปัญหาหนึ่งจะพัวพันครอบคลุมไปถึงอีกปัญหาหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่นหากผู้กระทำผิดไม่สามารถอ่านหรือเขียนหนังสือได้ก็ยากที่จะหางานทำได้ บางคนหรือบางองค์กรก็อาสาสมัครเข้ามาแก้ปัญหาด้านทักษะตรงนี้ให้กับผู้กระทำผิดซึ่งเป็นความจำเป็นเบื้องต้นที่จะต้องทำเป็นลำดับแรก หลักการที่สำคัญประการหนึ่งคือผู้กระทำผิดควรมีโอกาสที่เท่าเทียมกันกับคนอื่นๆเพราะในฐานะพลเมืองพวกเขามีสิทธิที่จะเข้าถึงบริการต่างๆที่ประชาชนทุกคนในชุมชนสามารถเข้าถึงผู้กระทำผิดควรได้รับสิทธิเช่นกันแต่ไม่ควรได้รับสิทธิมากกว่าคนปกติทั่วไป

แรงจูงใจ (Motivation)

ระบบยุติธรรมทางอาญาในหลายๆประเทศตั้งข้อสมมุติฐานเอาไว้ว่าความกลัว เช่นกลัวที่จะถูกลงโทษ จะช่วยให้เกิดแรงจูงใจที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หากข้อสมมุติฐานนี้ถูกต้องเรือนจำในโลกนี้คงต้องร้างจากนักโทษ ในการทำงานเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด แรงจูงใจต้องได้รับการพิจารณาใช้วิธีการที่ทันสมัย ผู้ทำหน้าที่ควบคุมดูแลผู้กระทำผิดทำหน้าที่บังคับเงื่อนไขที่กำหนดออกมาโดยศาลและหากมีการละเมิดเงื่อนไขผู้กระทำผิดจะถูกนำกลับคืนสู่ศาลเพื่อรับโทษซึ่งอาจมีส่วนในการทำให้ผู้กระทำผิดยอมให้ความร่วมมือ แต่ที่สำคัญมากกว่าคือเราต้องพยายามดึงความร่วมมือจากผู้กระทำผิด โดยผู้กระทำผิดต้องให้ความยินยอมก่อน หากปราศจากความยินยอมผู้กระทำผิดก็จะถูกควบคุมโดยฝืนความต้องการที่แท้จริงและหากปราศจากความต้องการอย่างจริงจังก็จะเปลี่ยนแปลงตนเองก็ยากที่จะทำให้ผู้กระทำผิดเปลี่ยนแปลงได้หรือเปลี่ยนแปลงได้ก็น้อยมาก หากเราต้องการให้ผู้กระทำผิดเกิดความ

เปลี่ยนแปลง ยิ่งกว่าการเดินออกไปจากสำนักงานเพียงแค่นี้แต่ได้รับคำแนะนำจากพนักงานคุมประพฤติเท่านั้น

พนักงานคุมประพฤติจึงควรที่จะต้องค้นหาวิธีการทำงานร่วมกับผู้กระทำผิดด้วยวิธีการที่มีความเป็นธรรม เปิดเผย และเป็นวิธีการที่มีความหมายต่อพวกเขาเหล่านั้น ผู้กระทำผิดจะไม่ให้ความร่วมมือกับผู้อื่นด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น

- ไม่เห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนตัวเอง
- คิดว่าตนเองคงไม่สามารถที่จะเปลี่ยนได้ ดังนั้นจึงไม่เกิดจุดเปลี่ยน
- เขาอาจมองไม่เห็นความเชื่อมโยงระหว่างการกระทำผิดนั้นกับลักษณะของพฤติกรรมของเขาว่าสัมพันธ์กันอย่างไร เช่นลักษณะนิสัยการดื่มสุราของเขานำไปสู่การลักทรัพย์ เป็นต้น

ดังนั้นหากเราต้องการความร่วมมือเราต้องทราบว่าทำไมเขาจึงไม่ให้ความร่วมมือ การตรวจสอบวงจรของการเปลี่ยนแปลงจึงเป็นเครื่องมือทางเทคนิคที่ต้องใช้ตรวจสอบว่าผู้กระทำผิดอยู่ ณ จุดใดของความเปลี่ยนแปลง ผู้กระทำผิดมักมีความรู้สึกต่อต้านเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงยกตัวอย่างเช่นผู้กระทำผิดที่ติดเสพยาเสพติด ต้องการใช้น้ำยาเสพติดและไม่ต้องการใช้น้ำยาเสพติดเราต้องการค้นหาวิธีการที่ถูกต้องสำหรับกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในทางบวก ซึ่งเป็นหน้าที่ของพวกเราที่เป็นพนักงานคุมประพฤติ การประเมินมักจะตรวจสอบที่ปัจจัยเสี่ยง ตรวจสอบปัญหาทั้งหลายของผู้กระทำผิดและตรวจสอบดูว่าสามารถที่จะทำอะไรได้บ้างที่จะแก้ไขปัญหาเหล่านั้นเพื่อที่จะลดโอกาสที่จะเกิดการกระทำผิดซ้ำอีกซึ่งเป็นเรื่องที่ดีขึ้นและสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาเกินกว่าที่เคยตั้งสมมุติฐานไว้ ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญที่ใช้กันอยู่ในกระบวนการประเมินความเสี่ยง

บทที่ 4

ทักษะการสัมภาษณ์

เทคนิคการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือหลัก (Core tool) ที่สำคัญของการประกอบอาชีพเป็นพนักงานคุมประพฤติ

การพูดคุยสื่อสารกับคนเป็นงานของหลักการคุมประพฤติ การเรียนเทคนิคนี้มักจะใช้วิธีการสังเกตเอาจากคนอื่นยิ่งกว่าการให้การฝึกฝนเทคนิคที่เป็นรูปแบบที่บอกถึงวิธีการว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง การฝึกฝนแบบวิชาชีพจะครอบคลุมทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้องเช่นทฤษฎีว่าด้วยพฤติกรรมมนุษย์ นโยบายทางสังคมในเชิงลึก แต่บางครั้งก็มีข้อสันนิษฐานเอาว่าคนเราสามารถทำการสัมภาษณ์ได้ดีโดยใช้เพียงสัญชาตญาณที่มีอยู่แล้วในตัวของแต่ละคน ในการสนทนากันในแต่ละวันทุกครั้งเมื่อเราตั้งคำถามกันไปมานั่นแหละคือการสัมภาษณ์ไม่ว่าเราจะมีประสบการณ์เช่นนั้นมานานแล้วก็ตามผู้สัมภาษณ์ที่เชี่ยวชาญด้วยประสบการณ์ก็ยังสามารถประโยชน์จากการสังเกตด้วยความตั้งใจในกระบวนการสัมภาษณ์ที่จะกล่าวถึงต่อไปซึ่งประกอบด้วยรูปแบบการสัมภาษณ์ 3 รูปแบบด้วยกัน

การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

การสัมภาษณ์รูปแบบนี้ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการรวบรวมข้อมูล เช่นหน่วยงานศุลกากร มักจะใช้ในการสอบถามขณะให้บริการตรวจคนเข้าเมือง เช่นมาจากที่ใด ไปเพื่ออะไร ธุระกิจหรือท่องเที่ยว มีของที่ต้องแสดงหรือไม่ ชุดคำถามเช่นนี้จะใช้กับชาวต่างประเทศทุกคนที่ต้องผ่านการตรวจที่สนามบินเจ้าหน้าที่ผู้ถามจะมีเป้าหมายที่ชัดเจนอยู่ในใจแล้วนั่นคือเพื่อต้องการความมั่นใจว่าผู้เดินทางทุกคนปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองแล้ว การสัมภาษณ์ลักษณะนี้เรียกว่าการสัมภาษณ์ด้วย “คำถามปลายปิด” (closed questions) ซึ่งต้องการคำตอบที่เฉพาะเจาะจง คำตอบจะต้องตอบตามที่วางโครงสร้างไว้ให้เช่น “ใช่” “ไม่ใช่” “มาทำธุระกิจ” หรือ “ท่องเที่ยว” เป็นต้น

การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

การสัมภาษณ์ในลักษณะนี้ตรงกันข้ามกับแบบแรกโดยสิ้นเชิง ผู้ทำการสัมภาษณ์พยายามที่จะล้วงเอาความสนใจและความกังวลใดๆจากผู้ถูกสัมภาษณ์. ในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ก็พยายามกระตุ้นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้พูดคุยอย่างเป็นอิสระให้มากที่สุดเท่าที่สิ่งจะกระทำได้ด้วยตัวอย่างของการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการนี้คือการสัมภาษณ์ที่ทำโดยนักจิตวิทยาที่ใช้กับลูกค้านั่งอยู่เบื้องหน้าแล้วเปิดประเด็นสนทนาว่า “เล่าเกี่ยวกับลูกๆของคุณให้ผมฟังหน่อยสิ” ผู้สัมภาษณ์จะ

ฟังด้วยความตั้งใจในทุกสิ่งที่ผู้ถูกสัมภาษณ์เล่าออกมาและทำการบันทึกในบางสิ่งที่เห็นว่าเป็นความสำคัญต่อการบำบัดรักษาลูกค้าผู้นั้นในอนาคต ในการฟังนั้นผู้ทำการสัมภาษณ์จะไม่พยายามชี้นำคำตอบคำถามเช่น “เล่าเกี่ยวกับลูกๆให้ผมฟังหน่อยซิ” “คุณรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดขึ้น” “เล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวคุณให้ผมฟังซิ” “คุณเห็นเป็นอย่างไรละ” เหล่านี้ล้วนเป็นคำถามปลายเปิดที่ไม่สามารถตอบด้วยคำตอบไม่หรือครับหรือค่ะได้

การสัมภาษณ์ด้วยคำถามแบบกึ่งมีโครงสร้าง

การสัมภาษณ์เป็นแบบผสมระหว่างทั้งสองแบบดังกล่าวมาแล้วเป็นคำถามที่ใช้เป็นปกติวิสัยในการปฏิบัติงานในแต่ละวันของพนักงานคุมประพฤติที่ควบคุมและสอดส่องผู้กระทำผิดในชุมชน ผู้กระทำผิดจะถูกถามโดยพนักงานคุมประพฤติถึงข้อมูลเกี่ยวกับตัวของผู้กระทำผิดรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดต่างๆเพื่อค้นหาว่าผู้กระทำผิดมีปัญหาและความต้องการใดบ้างที่ต้องร่วมกันแก้ไข การสอบถามในลักษณะนี้โดยรูปแบบแล้วสามารถใช้คำถามปลายเปิดก็ได้ อย่างไรก็ตามเมื่อตรวจสอบค้นพบทัศนคติหรือปัญหาของผู้กระทำผิดแล้ว การที่จะร่วมกันทำงานต่อไปนั้นการให้ผู้กระทำผิดได้เล่าเรื่องโดยอิสระ โดยคำถามปลายเปิดส่วนพนักงานคุมประพฤติในช่วงนี้ให้ใช้ทักษะการฟังที่ดีอย่างตั้งใจและสนใจที่จะเข้าไปรับรู้และเก็บประเด็นที่สำคัญๆไว้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ที่จะนำไปสู่ความร่วมมือในภายหน้าเทคนิคการสัมภาษณ์มีหลายเทคนิคเช่น

เทคนิคการวางแผนก่อนที่จะสัมภาษณ์

เทคนิคนี้ฟังดูเหมือนจะเป็นเทคนิคที่ชัดเจนมากแต่ก่อนที่จะพบกับผู้กระทำผิดเพื่อสัมภาษณ์พนักงานคุมประพฤติควรที่จะตรวจสอบเอกสารทุกชิ้นที่ได้รับเพื่อที่จะรู้ล่วงหน้าก่อนว่าจะคาดหวังอะไรหรือข้อมูลอะไรบ้างที่ยังหลงลืมขาดตกบกพร่องอยู่ที่จะทำให้สามารถถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์เมื่อการควบคุมและสอดส่องเริ่มต้นแล้วแผนการทำงานร่วมกันกับผู้กระทำผิดควรที่จะบอกถึงปัญหาได้อย่างถูกต้องที่เมื่อแก้ไขบรรลุแล้วจะสามารถลดการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดนั้นได้

เทคนิคการลงมือสัมภาษณ์

ในการสัมภาษณ์ผู้กระทำผิดครั้งแรกพนักงานคุมประพฤติต้องอธิบายเป้าหมายของการคุมประพฤติ มีสิ่งใดบ้างที่จะต้องปรึกษาร่วมกันและมีสิ่งใดบ้างที่จะต้องทำงานร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาอันได้มาจากข้อมูลจากผู้กระทำผิดให้ ในการสัมภาษณ์ในครั้งต่อไป ต้องเริ่มต้นด้วยการทบทวนว่าการสัมภาษณ์ในครั้งก่อนหน้านั้นได้ปรึกษากันในเรื่องใดผลการทำงานร่วมกันตามที่ปรึกษากันนั้นเป็นอย่างไร และในครั้งนี้จะร่วมกันวางแผนอย่างไร ผู้กระทำผิดจะต้องทำอะไรบ้าง พนักงานคุมประพฤติจะต้องทำอะไร จะใช้อะไรเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จร่วมกัน

เทคนิคการสร้างความประทับใจ (Forming impressions)

การทำงานคุมประพฤติมีคาถาบทที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การปฏิบัติงานสำเร็จได้เป็นอย่างดี คาถาดังกล่าวคือ **“การสร้างความประทับใจ”** เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำผิดและพนักงานคุมประพฤติให้แข็งแรง การสร้างรอยประทับใจ ต้องสร้างทันทีเมื่อแรกพบกับผู้กระทำผิด เช่น ต้องแต่งกายอย่างไร วางท่าทางอย่างไร พูดจาอย่างไร แสดงออกอย่างไร ซึ่งทั้งหมดล้วนมีอิทธิพลต่อการสร้างรอยประทับใจในใจของผู้กระทำผิด รอยประทับใจตรงนี้เป็นประเด็นหนึ่งในกระบวนการประเมินแต่จงจำไว้ว่าการสร้างรอยประทับใจนั้นแม้สำคัญยิ่ง แต่จะต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดอิทธิพลต่อผู้กระทำผิดอย่างไม่เป็นธรรม โดยสิ่งใดๆที่ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผู้กระทำผิดแต่อย่างใด ยกตัวอย่างเช่นถ้าผู้กระทำผิดไว้ผมยาวที่พนักงานคุมประพฤติพิจารณาแล้วว่ายาวเกินไป ผู้กระทำผิดอาจเตือนพนักงานคุมประพฤติว่าคนอื่น ๆ ยังไว้ยาวเช่นกัน เช่นนั้นอาจไม่ยุติธรรมสำหรับผู้กระทำผิด เราล้วนแต่ลำเอียงในบางครั้งจึงต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดความลำเอียงซึ่งทำให้เราเกิดความไม่พอใจต่อลูกคำได้ ต้องระมัดระวังอยู่เสมอว่าผู้กระทำผิดก็จะทำให้เราเกิดรอยประทับใจได้เช่นเดียวกับที่เราทำให้เขาเกิดรอยประทับใจก่อน และในบางครั้งผู้กระทำผิดอาจมีจิตใจที่มุ่งร้ายอาฆาตนั้นอาจเพราะเขามีประสบการณ์ที่เลวร้ายเกี่ยวกับผู้ทำงานในตำแหน่งเช่นพนักงานคุมประพฤติมาก่อน หรืออาจเป็นเพราะพนักงานคุมประพฤติเตือนผู้กระทำผิดเกี่ยวกับคนบางคนที่เขาไม่ชอบเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว

เทคนิคการสื่อสารที่ไม่ใช้คำพูด

เราสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นทราบได้ว่าเรากำลังคิดอะไรหรือเรารู้สึกอย่างไรโดยไม่ต้องใช้คำพูด อากาที่แต่ละคนนั่ง วางมือไว้ได้อย่างไร การแสดงออกทางสีหน้าเหล่านี้ล้วนบอกถึงความรู้สึกและทัศนคติของบุคคลนั้นๆเช่นเดียวกันมีหลายสิ่งหลายอย่างที่ที่สามารถเรียนรู้ได้จากผู้กระทำผิดด้วยการสื่อสารที่ไม่ใช้คำพูด ผู้กระทำผิดหลบสายตาหรือไม่ นั่งที่ขอบของเก้าอี้ราวกับว่ามีความเร่งรีบที่จะกลับโดยเร็วหรือไม่เหล่านี้เป็นต้น

เทคนิคการฟัง

เทคนิคนี้เป็นเทคนิคที่สำคัญเป็นที่สุดในการสัมภาษณ์ จำเป็นอย่างที่สุดที่จะต้องแสดงความสนใจในการที่จะฟังในสิ่งที่ผู้กระทำผิดพูด การสบสายตาก็ไม่ใช่การจ้อง การยิ้มเล็กน้อยที่ไม่ใช่การหัวเราะ ภาษากายที่แสดงออกเช่นการพยักหน้าที่ถูกต้อง การครางอ้อฮ้อรับคำพูดของอีกฝ่ายหนึ่งเหล่านี้ที่แสดงออกว่าผู้ฟังสนใจฟังตั้งใจฟังให้ความสำคัญในสิ่งที่ฟัง คำพูดสั้นๆเช่น แล้วไงล่ะ ต่อไปสิ หรือครับ/ค่ะ จะทำให้เกิดอาการพร่งพรุ้งของการแสดงความสนใจออกมาในกรณีที่ผู้กระทำผิดนั้นพูดยาก จงจำไว้ว่าหากพนักงานคุมประพฤติพูดน้อยเท่าใด ผู้กระทำผิดจะพูดมากขึ้นเท่านั้น

การสนทนา

เมื่อพนักงานคุมประพฤติพูดพนักงานคุมประพฤติควรที่จะพยายามกระตุ้นด้วยคำพูดเช่น “ผมเข้าใจว่าคุณหมายถึงอะไร” หรือ “นั่นน่าสนใจมาก” อย่างเช่นที่กล่าวถึงในตอนแรก คำถามปลายเปิดเช่นกรุณาเล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวคุณหน่อยซี” หรือ “คุณเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์เช่นนั้นได้อย่างไร” เราอาจได้คำตอบที่ดีๆ หากหลีกเลี่ยงการถามด้วยคำถามบางลักษณะเช่น “คุณเริ่มดื่มมากอีกแล้วซี” พนักงานคุมประพฤติต้องควบคุมการสัมภาษณ์โดยต้องให้การสัมภาษณ์ไหลลื่นไปในทิศทางที่ต้องการ ไม่อาจให้ผู้กระทำผิดพูดเรื่อยเปื่อยโดยไม่มีทิศทางมีบ่อยครั้งที่ผู้กระทำผิดเองอาจร้องขอคำแนะนำ ส่วนพนักงานคุมประพฤติเองก็พยายามที่จะให้คำแนะนำนั้น อยากจะเน้นย้ำว่า หากมีการขอคำแนะนำ นั้นหมายความว่าผู้ต้องการที่จะแก้ไขปัญหาได้ปัญหาหนึ่ง ถ้าผู้กระทำผิดถามว่า “ผมควรจะทำอย่างไร” พนักงานคุมประพฤติควรถามคำถามย้อนกลับด้วยคำถามว่า “แล้วเธอคิดว่าเธอควรจะทำอะไรละ” คำแนะนำควรให้เมื่อพนักงานคุมประพฤติพอใจว่าผู้กระทำผิดมีความพร้อมที่จะนำไปปฏิบัติจริงๆ เท่านั้น

การจัดการกับผู้กระทำผิดที่ช่างพูด

หากพบกับผู้กระทำผิดที่ช่างพูดจะเกิดปัญหาที่จะต้องดึงให้กลับเข้ามาอยู่ในประเด็นที่ทั้งสองฝ่ายจะต้องปรึกษาร่วมกัน ก่อนอื่นก็ต้องดูก่อนว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น คำตอบอาจเป็นเพราะความวิตกกังวลมากเกินไป จึงต้องค้นหาต่อไปว่าเขาวิตกกังวลในเรื่องใด แล้วพยายามให้เขาคลายความกังวลในเรื่องนั้นๆ เสีย แต่หากการพูดมากเป็นลักษณะนิสัยประจำตัวหรือเป็นเพราะเขาต้องการล้มการสัมภาษณ์ พนักงานคุมประพฤติสามารถที่จะควบคุมการสัมภาษณ์ได้โดยการถามคำถามปลายปิด ตรงๆ หลายๆ คำถาม แล้วผู้กระทำผิดจะเริ่มอยู่ในกรอบโดยเตือนให้รู้ว่าเป้าหมายของการสัมภาษณ์คืออะไร แต่หากถ้าวิธีนี้ใช้ไม่ได้ผลก็ต้องบอกกันตรงๆ ว่าเขาพูดมากเกินไปแล้วละ และขอรับรองอย่างสุภาพให้ลดการพูดลงเสียบ้าง

การจัดการกับผู้กระทำผิดที่ไม่ช่างพูด

มีหลายเหตุผลที่ผู้กระทำผิดไม่พูดกับพนักงานคุมประพฤติ อาจเนื่องมาจากความสงสัยหรือความหวาดกลัว ความอาย อาจเกิดจากความยุ่งยากที่จะเรียบเรียงคำพูด อาจเกิดจากแรงกดดันใดๆ เป็นความยากลำบากมากที่จะสัมภาษณ์ผู้กระทำผิดที่ไม่พูด หากยังพนักงานคุมประพฤตินิ่งพูดมากเขาก็จะยิ่งพูดน้อยลง คำแนะนำคือพนักงานคุมประพฤติควรต้องใช้คำถามที่สำคัญที่เป็นคำถามปลายเปิดเท่านั้น และต้องพยายามพูดให้น้อยมากที่สุดเท่าที่ฟังจะกระทำได้จากนั้นต้องนั่งรอฟังด้วยความอดทน จนกระทั่งมีคำตอบหลุดออกมา บางครั้งพนักงานคุมประพฤติอาจต้องเลือกคุยเรื่องอื่นที่ไม่เกี่ยวกับเป้าหมายของการสัมภาษณ์ เช่นอาจชวนคุยเรื่องกีฬา ที่มิได้ที่เขาชอบแต่ต้องระวังอย่าให้เกินเลยเป้าหมายไปมากนัก หากประสบความสำเร็จทำให้

เขาพูดออกมาได้ ก็ควรที่จะให้คำชมและแรงกระตุ้น โดยต้องแสดงความกระตือรือร้น สนใจที่จะฟังในสิ่งที่เขาจะพูดให้มากที่สุดเท่าที่ฟังจะกระทำได้

กรอบเวลาในการสัมภาษณ์

กรอบเวลาจะต้องมีความชัดเจนแม้กระทั่งขณะกำลังถามคำถามปลายเปิดและกระตุ้นการพูดให้เป็นไปอย่างอิสระพนักงานคุมประพฤติก็ต้องเผื่อเวลาเพื่อให้อินเตอร์วิวสามารถครอบคลุมในทุกๆสิ่งที่เป็นภายในกรอบเวลาที่ มี พนักงานคุมประพฤติพึงหลีกเลี่ยงการแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่มีความสำคัญๆ ในตอนใกล้จบสิ้นการสัมภาษณ์ถ้าหากไม่มีเวลาพอเพียงที่จะอภิปรายร่วมกัน ผู้กระทำผิดหลายคนมักยกปัญหาสำคัญขึ้นมาเมื่อใกล้จบการสัมภาษณ์ การไม่มีเวลาถกเถียงกันในปัญหานั้นอาจทำให้ผู้กระทำผิดนั้นตำหนิพนักงานคุมประพฤติ (พนักงานคุมประพฤติผู้กระทำผิดในความดูแลมากในแต่ละวันและมีงานมากที่ต้องทำให้สำเร็จ) พนักงานคุมประพฤติต้องแจ้งต่อผู้กระทำผิดว่าประเด็นนี้จะบันทึกไว้ในสำนวนและจะเป็นประเด็นปรึกษาหารือกันในการสัมภาษณ์นัดต่อไป

การสรุปจบการสัมภาษณ์

วิธีที่ดีที่สุดในการสรุปจบการสัมภาษณ์คือการกล่าวซ้ำในประเด็นสำคัญๆของการสัมภาษณ์แก่ผู้กระทำผิด เขาอาจไม่เห็นด้วยแต่อย่างน้อยก็รู้ว่าพนักงานคุมประพฤติคิดอะไรอยู่ และที่สำคัญที่สุดอะไรบางอย่างที่บันทึกไว้ในสำนวนและหากเป็นไปได้ทั้งหมดพนักงานคุมประพฤติควรจบด้วยข้อสังเกตเชิงบวก ด้วยคำชื่นชม หรือกระตุ้นที่ทำให้รู้สึกว่าจะอยากจะมาพบกันอีกในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป

แบบฝึกหัด

ให้แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มสามคน หรือสี่คนเพื่อแสดงบทบาทสมมุติตามบทข้างล่างนี้ ทุกกลุ่มควรกำหนดว่าใครจะเป็นพนักงานคุมประพฤติ ผู้กระทำผิด และผู้สังเกตการณ์ ผู้สังเกตมีหน้าที่จดบันทึกรายการเพื่อการตรวจสอบหรือ Checklist ผู้ฝึกสอนแนะนำให้ใช้เวลา 5 นาทีในการเตรียมแต่ละฉาก แสดงบทบาทสมมุติ 10 นาทีและอีก 10 นาทีเพื่อการสรุปและการให้คำแนะนำ ย้อนกลับจากนั้นให้เปลี่ยนเวียนกันแสดงบทบาทในรอบต่อไปให้ครบทั้งสามบทบาท

รายการตรวจสอบ (Checklist)

ออกแบบโดย Philip Priestly และ James McGuire, 1983) เพื่อตรวจสอบทักษะการสัมภาษณ์ด้วยประเด็น “คุณแสดงได้ดีอย่างไรบ้างในบทบาทดังต่อไปนี้”

- การวางแผนการสัมภาษณ์
- การอธิบายเป้าหมายของการสัมภาษณ์
- การสร้างรอยประทับใจเกี่ยวกับกรวางตัว การแต่งกาย คำพูด และท่าที
- การถามคำถามที่ชัดเจน

- การจูงใจ/กระตุ้นผู้ถูกสัมภาษณ์ให้พูดออกมาอย่างอิสระ
- การจัดการกับผู้ที่ไม่ค่อยช่างพูด
- การจัดการกับผู้พูดมากเกินไป หรือที่ไม่ตรงประเด็น
- การประเมินอารมณ์ของผู้ถูกสัมภาษณ์
- การสรุปสิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่ถูกต้องและยอมรับได้
- ปิดการสัมภาษณ์ด้วยข้อสังเกตเชิงบวก

บทที่ 5

รูปแบบการแก้ไขฟื้นฟู ที่มีผลต่อการลดการกระทำผิดซ้ำ

ระหว่างกลางปี 1940 ไปจนถึงกลางปี 1970 สำนักอาชญาวิทยาภาครัฐในประเทศยุโรป ตะวันตก และอเมริกาเหนือได้ถกเถียงกันอยู่เสมอและสรุปออกมาว่า ผู้ที่กระทำผิดมีความแตกต่างจากบุคคลอื่นๆ การกระทำของเขามีอาการคล้ายอาการของการป่วย หรือบางกรณีเป็นการป่วย ลักษณะหนึ่ง อาการป่วยหรือปัญหาที่มีผลมาจากบุคคลิกส่วนตัวบางประการ เช่นความผิดปกติของ ยีนส์ แต่ส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมในอดีต ดังนั้นการลงโทษสำหรับผู้กระทำผิดจึงไม่เป็นธรรม (เพราะเขาไม่สามารถช่วยตนเองได้) และไม่ตรงจุดหมาย (เพราะการกระทำผิดนั้นไม่ได้รับการเยียวยาเว้นเสียแต่ว่าสาเหตุแห่งการกระทำผิดนั้นจะถูกค้นพบและจัดการแก้ไขได้สำเร็จ) ผู้กระทำผิดต้องการการบำบัด โดยปกติวิธีการบำบัดทางจิตสำหรับบางวิธี เป็นที่นิยมที่อาจเยียวยาความเจ็บป่วยได้ แต่ในบางที่การให้ผู้กระทำผิดเกิดความเข้าใจกระจ่าง จนเป็นจิตใต้สำนึก จะเกิดแรงกระตุ้นอย่างมากในการจัดการกับปัญหาทางพฤติกรรมของผู้กระทำผิดการกระทำผิด (อาการของความผิดปกติ) ควรที่จะหยุดไม่กระทำผิดซ้ำอีก

ความเชื่อเหล่านี้เป็นความเชื่อตามหลักการทางการแพทย์ (Medical model) ปรัชญานี้ได้รับความนิยมมากในรัฐหลายรัฐของสหรัฐอเมริกา และบางประเทศในยุโรปตะวันตก ปรัชญานี้ได้รับผลกระทบอย่างมากจากแนวคิดหรือปรัชญาของซิกมันด์ฟรอยด์ (Sigmund Freud) แม้แนวคิดนี้เรียกร้องให้ยกเลิกการลงโทษให้หันมาช่วยเหลือผู้กระทำผิดแทน สำหรับการบำบัดรักษาความเจ็บป่วยต้องเป็นวิธีการที่คุ้มค่าอย่างแน่นอน-วิธีการบำบัดทางการแพทย์มักใช้กับผู้ที่ต้องโทษจำคุกในระยะยาว เหตุผลสืบเนื่องจากเป็นแนวปฏิบัติของคำพิพากษาให้จำคุกแบบไม่มีกำหนดเวลา

ถ้าเราคิดว่าอาชญากรคือผู้ป่วยแล้วเราจะรู้ได้อย่างไรในเวลาที่จะพิพากษาว่าเขาป่วย และจะรู้ได้อย่างไรว่าจะต้องใช้เวลายาวนานเท่าใดในการรักษาอาการป่วย ทางออกที่ดีที่สุดคือการพิพากษาโทษแบบยืดหยุ่นให้มากที่สุดเท่าที่จะพึงกระทำได้และปล่อยเขาเมื่อเขาหายแล้ว สืบเนื่องจากความเจ็บป่วยโดยปกติทั่วไปสามารถระบุได้อย่างคลุมเครือบ่อยครั้งที่เป็นไปได้ในการที่จะตัดสินใจว่าเขาหายป่วยแล้วนั้นหมายความว่าบ่อยครั้งที่ประชาชนต้องถูกคุมขังเป็นเวลาที่ยาวนานและเหตุผลข้อนี้เห็นว่ามีมีความสำคัญอย่างมากเพราะหมายถึงสิทธิของผู้กระทำผิดถูกละเมิด พนักงานคุมประพฤติในอังกฤษผ่านการฝึกฝนวิธีการบำบัดทางจิตด้วยวิธีต่างๆ โดยเฉพาะโปรแกรมที่เรียกว่า “Social Casework” มีพันธกิจที่จะต้องช่วยให้ลูกค้าค้นหาแก่นของปัญหาที่

เป็นสาเหตุแห่งการกระทำผิดให้พบ พนักงานคุมประพฤติตามปรัชญาที่ได้รับการสั่งสอนให้สำรวจข้างในและค้นหาสาเหตุสำคัญของความทุกข์ที่ผู้กระทำผิดเผชิญอยู่ให้พบ แล้วเมื่อนั้นโดยทันทีการกระทำผิดซ้ำจะไม่เกิดอีก อาการต่างๆเหล่านั้นมีความสำคัญในเหตุผลหลายๆประการแต่วิธีการที่ใช้โดยทั่วไปยังคงโจมตีวิธีการนี้อย่างต่อเนื่องจนในกลางปี 1970 อย่างไรก็ตามนักอาชญาวิทยาชาวอเมริกันชื่อ นาย "Robert Martinson" ได้ทำการตรวจสอบโดยละเอียดถึงผลกระทบของโปรแกรมหรือรูปแบบต่างๆของการบำบัดแล้วสรุปออกมาว่า "ไม่มีโปรแกรมใดที่ให้ผลต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดเลย"(Nothing Works) ไม่มีโปรแกรมหรือรูปแบบการบำบัดใดๆที่ให้ผลในทางบำบัดดีไปกว่ากันในการลดการกระทำผิดซ้ำ งานวิจัยชิ้นนี้ทำให้พนักงานคุมประพฤติและองค์กรที่ทำหน้าที่เช่นนั้นต้องสามารถแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของโปรแกรมของตน Martinsonเองต่อมาได้เปลี่ยนคำกล่าวอ้างของตนและการสรุปข้อค้นพบของเขามีความท้าทายอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นงานวิจัยที่ทำอย่างง่ายชิ้นนี้ที่ส่งสัญญาณออกมาว่า "Nothing Works. มีอำนาจมากและส่งผลกระทบต่องานคุมประพฤติอย่างมากมาย จากนั้นระบบคุมประพฤติต้องใช้เวลาประมาณ 10 ปีในความพยายามที่จะพัฒนาการทำงานที่พึงดูแล้วให้ผลดีในการแก้ไขฟื้นฟู อย่างไรก็ตามในปลายปี 1980 เริ่มมีงานวิจัยหลายชิ้นที่ค้นพบว่าวิธีการคุมประพฤติในอเมริกาเหนือโดยเฉพาะในแคนาดาให้ผลดีในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด บางโปรแกรมสามารถแสดงถึงความสำเร็จที่สามารถวัดได้ หากโปรแกรมมีขนาดเล็กพอเหมาะจะสามารถลดการกระทำผิดซ้ำลงได้ งานวิจัยจำนวนหนึ่ง [Ross, Fabiano and colleagues] ทำการเปรียบเทียบระหว่างโปรแกรมที่ประสบความสำเร็จกับโปรแกรมที่ล้มเหลวค้นพบข้อแตกต่างของโปรแกรมที่ประสบความสำเร็จ **"ให้ความสำคัญกับความคิดของคน"** นักวิจัยทั้งสองเริ่มค้นคว้างานวิจัยผลการทดลองก่อนหน้านั้นลงไป 40 ปีเพื่อค้นหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับทักษะการคิดของมนุษย์ผู้ซึ่งกระทำผิดติดเป็นนิสัยสืบเนื่องจากเหตุผลนั้นทำให้

ประการแรก ทำให้ภาษาคำพูดที่เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในขณะนั้นเปลี่ยนจากภาษาทางการแพทย์เป็นภาษาทางการศึกษา จุดนี้มีความสำคัญมากภาษาทางการศึกษาจะเน้น **"ทักษะในการคิดและ ความรับผิดชอบส่วนบุคคล"** ในขณะรูปแบบทางการแพทย์เน้นสาเหตุที่ **"นอกเหนืออำนาจบังคับ"** ของผู้กระทำผิด การใช้ทักษะในการคิดเพื่อแก้ปัญหาในรูปแบบนี้ต้องการ **"ความร่วมมือ"** จากลูกค้าอย่างเต็มที่ในความพยายามทำงานร่วมกันในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของลูกค้า และสืบเนื่องจากร่วมมืออย่างเต็มที่นี้เอง ที่เป็นเหตุผลทำให้ผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่เรียนรู้ได้ดีที่สุด

ประการที่สอง มีความจำเป็นที่โปรแกรมใดๆที่ต้องไม่เพียงแต่ใช้ได้ผลดีเท่านั้นแต่ต้องสามารถแสดงให้เห็นได้ว่าใช้ได้ผลดีด้วย นั่นหมายความว่าโปรแกรมนั้นจะต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและ ต้องระบุวิธีการวัดผลที่สามารถวัดความสำเร็จของแต่ละวัตถุประสงค์ได้ด้วย มีอยู่

บ่อยๆที่การประเมินโปรแกรมตัดสินกันที่ผลการกระทำผิดซ้ำ เป็นไปได้ที่จะมีการกำหนดวัตถุประสงค์อื่นๆได้ด้วยวัตถุประสงค์นั้นต้องชัดเจนและสามารถวัดประสิทธิภาพได้ เป็นไปไม่ได้ที่จะวัดจากงาน

ประการที่สาม แนวปฏิบัติของโปรแกรมนี้ต้องมีพื้นฐานมาจากโปรแกรมที่เราเรียกว่า “What Works” ถ้าพนักงานคุมประพฤติถูกท้าทายให้อธิบายว่าทำไมเขาจึงเห็นว่าวิธีการทั้งหลายที่เขาเลือกสรรแล้วนั้นจะสามารถบรรลุมิติวัตถุประสงค์ทั้งหมดได้ คำอธิบายสำหรับโปรแกรม/วิธีการดังกล่าวจะต้องเทียบเคียงกับองค์ประกอบสำคัญของโปรแกรมที่เราเรียกว่า “What Works” โปรแกรมทำนองนี้ส่วนใหญ่มาจากแคนาดาและสหรัฐอเมริกาจำเป็นต้องพูดว่าโปรแกรมที่ประสบความสำเร็จจากประเทศอื่นนั้นมีจำกัดอย่างยิ่ง

ประการที่สี่ แนวปฏิบัติพื้นฐานของโปรแกรมลักษณะนี้ในส่วนการวัดผลนั้นต้องกำหนดให้เป็นขั้นตอนบังคับประจำโปรแกรมนั้นๆ ยิ่งไปกว่านั้นผู้ปฏิบัติต้องเต็มใจพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติหากเห็นว่าข้อค้นพบใหม่ให้ผลดีกว่า

ประการที่ห้า โปรแกรมลักษณะนี้ให้ความสำคัญที่บุคคลลักษณะส่วนบุคคลของผู้กระทำผิดและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ทักษะ” นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับ “ทัศนคติ และความเชื่อ” และให้ความสำคัญกับการทำงานเพื่อเพิ่มโอกาสที่จะพัฒนาทักษะ ทัศนคติ และความเชื่อให้มากขึ้นยกตัวอย่างเช่นโปรแกรมกระตุ้นให้ผู้กระทำผิดหางานทำหากเห็นว่ายังขาดทักษะการทำงานก็จะจัดโปรแกรมฝึกทักษะที่จำเป็นให้โดยบริการจากตลาดแรงงานไม่ใช่โดยหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

รูปแบบการแก้ไขฟื้นฟูที่มีผลต่อการลดการกระทำผิดซ้ำ (What Works?)

นักจิตวิทยาชื่อ **James McGuire** มีอิทธิพลมากในการพัฒนาโปรแกรม **What Works** ในประเทศอังกฤษ เขาพบว่าหลักการสำคัญที่บอกถึงความสำเร็จของโปรแกรมอยู่ที่การประเมินทั้งหลายที่คำนึงถึง: **ปัจจัยเสี่ยง (Risks)** การแก้ไขฟื้นฟูพนักงานคุมประพฤติต้องใช้โปรแกรมการฟื้นฟูที่สอดคล้องเหมาะสมกับระดับของปัจจัยเสี่ยง **ปัญหาที่เป็นสาเหตุแห่งการกระทำผิด (Crime-related problems)** การทำงาน ร่วมกันระหว่างพนักงานคุมประพฤติกับผู้กระทำผิดต้องทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อจัดการกับปัญหาต่างๆที่เป็นสาเหตุแห่งการกระทำผิด **เลือกรูปแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้กระทำผิด (Right approach)** คนเราเรียนรู้ได้ดีด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน และวิธีการนั้นต้องเลือกให้ถูกต้องกับผู้กระทำผิดแต่ละคน โดยปกติโดยทั่วไป เป็นความจำเป็นที่ผู้กระทำผิดต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์และการค้นหาแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง **การบอกกล่าวสิ่งใดแก่ผู้คนจะไม่ได้ผลที่ดีที่สุด ยิ่งกว่าการให้เขาค้นพบสิ่งนั้นด้วยตัวเขาเอง**

ลักษณะของโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพ Effective methods:

- เป็นโปรแกรมที่เหมาะสมกับปัญหาที่เป็นสาเหตุแห่งการกระทำผิด วิธีการใดๆเพียงลำพังดูเหมือนจะไม่พอเพียงต่อการแก้ไขปัญหาได้ปัญหาหนึ่ง

- ให้ความสำคัญกับทักษะต่างๆ เช่น ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการหางาน และการเรียนรู้ และทักษะการจัดการกับการเรียนรู้โดยทั่วไป นอกจากนี้ต้องให้ความสำคัญกับวิธีการทั้งหลายเพื่อช่วยให้ผู้กระทำผิดสามารถจัดการกับปัญหาของเขาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การทำงานที่ให้ทักษะทางอาชีพพบว่า มีประโยชน์ต่อผู้กระทำผิดมากที่สุดแม้ว่าจะต้องพึ่งพาตำแหน่งงานว่างก็ตาม

- พนักงานคุมประพฤติต้องแสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดี (Model right behavior) แนวปฏิบัติที่พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดมีอิทธิพลอย่างมากต่อเขาถ้าเราต้องการให้ผู้อื่นเป็นคนที่มีเหตุผลและเคารพในสิทธิของผู้อื่น จำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องแสดงให้เขาเห็นก่อนว่าเราเป็นคนที่มีเหตุผลและเคารพในสิทธิของผู้อื่น วิธีการเช่นนี้พิสูจน์แล้วว่าใช้ได้ผลดี

- เน้นการแก้ไขฟื้นฟูในชุมชน (Are Community Based) แม้ว่าโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพทั้งหลายสามารถใช้ได้ผลดีในเรือนจำแต่ก็มีประจักษ์พยานว่าโปรแกรมเหล่านั้นก็ใช้ได้ผลดีในชุมชนไม่แพ้กันแต่กลับให้ผลที่ดีกว่า เหตุผลอาจเป็นเพราะผลที่เกิดจากการเรียนรู้สามารถนำมาทดลองใช้กับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงได้ทันทีและสามารถทดสอบได้ในบัดนั้นไม่ต้องรอให้ออกจากเรือนจำก่อนแล้วค่อยนำมาใช้ หากเมื่อใดที่โปรแกรมทั้งหลายแสดงให้เห็นว่าสามารถใช้ในชุมชนได้ดีกว่าในเรือนจำ เมื่อนั้นความนิยมในมาตรการการแก้ไขในชุมชนโดยไม่ใช้เรือนจำจะเป็นที่ชื่นชอบมาก

- ต้องมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน

- พนักงานคุมประพฤติต้องมีความเชื่อมั่นและมีความศรัทธาในรูปแบบที่ใช้

- มีผู้กำกับดูแลงาน (Managers) ที่สามารถทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำงานในลักษณะนี้ได้ และพร้อมที่จะให้การสนับสนุน

McGuire ให้เหตุผลเกี่ยวกับโปรแกรมที่ไม่ได้ผลดีต่อการแก้ไขฟื้นฟู ประกอบด้วย โปรแกรมการบำบัดทางจิต (Psychotherapy) ที่เป็นการลงโทษแบบยืดหยุ่น โปรแกรมการทำให้หมดความสามารถที่จะกระทำผิดอีก (Incapacitation) โปรแกรมการควบคุม (Surveillance), และการคุมขัง (Deterrence). ข้อสังเกต : "ผู้กระทำผิดจะต้องร่วมมือในการแก้ปัญหาของตนเองโดยการทำงานร่วมกับผู้อื่นไม่ใช่ทำงานเพียงเพื่อสำหรับตัวผู้กระทำผิดเอง และต้องปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพซึ่งกันและกันและคำนึงถึงขอบเขตสภาพของกันและกัน การให้ทักษะใหม่ใดๆแก่ผู้กระทำผิดแต่ไม่ได้ทำให้ผู้กระทำผิดเปลี่ยนทัศนคติ หรือ ความเชื่อที่ผิดๆ ย่อมไม่เพียงพอที่จะสามารถเปลี่ยนแปลงผู้กระทำผิดได้เลย".

บทที่ 6

การวัดผล

ความสำคัญของการวัดผล

การประเมินผลการทำงานร่วมกับผู้กระทำผิดเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพต้องมีข้อกำหนดให้ผู้ปฏิบัติเกิดพันธะผูกพัน (Commitment) ที่จะต้องกำกับคุณภาพของงาน และควบคุมผลลัพธ์ ที่ในระยะสั้นและในระยะยาว งานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการทำงานร่วมกับผู้กระทำผิดในชุมชนด้วยวิธีต่าง ๆ นั้น ต่างแสดงข้อค้นพบไว้ว่าวิธีที่ปฏิบัติแล้วได้ผลดีที่สุดสำหรับทุกวิธีนั้น ล้วนแต่มีการวัดผลอย่างสม่ำเสมอ

การกำกับดูแลและการวัดผลมีความหมายอย่างไร

การกำกับดูแลหมายถึงการตรวจสอบทบทวนกระบวนการทำงานโดยถือว่า “เป็นงานประจำ” เกี่ยวกับบริการต่างๆ ที่ให้กับลูกค้า สำหรับงานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนความถี่ที่ผู้กระทำผิดต้องมารายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติเป็นข้อกำหนดข้อหนึ่งที่ผู้กระทำผิดถูกคาดหวังว่าจะต้องมารายงานตัว จะต้องรายงานถี่ห่างอย่างไร ส่งต่อไปรับบริการตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่าใดเป็นต้น เหล่านี้เป็นผลลัพธ์ของงานที่ต้องทำโดยพนักงานคุมประพฤติด่วนการวัดผล “ไม่จัดว่าเป็นงานประจำ” หากแต่ต้องทำเป็นครั้งคราว วัดดูประสงค์เพื่อตรวจสอบผลลัพธ์ของบริการที่ให้กับลูกค้าเช่นผลหรือผลกระทบของบริการเป็นอย่างไร ในระบบคุมประพฤติผลกระทบที่สำคัญที่สุดคือ เกิดผลกระทบอะไรบ้างต่อสังคมจากการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิด ผู้กระทำผิดที่ถูกคุมความประพฤติทำผิดซ้ำน้อยลงหรือไม่เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ไม่ถูกคุมความประพฤติ

นอกจากจะต้องวัดที่ผลลัพธ์แล้วในระบบคุมประพฤดียังจะต้องวัดที่ “กระบวนการ” . ในปัจจุบันมีงานวิจัยออกมามากที่พอจะยืนยันได้ว่าโปรแกรมใดบ้างที่ใช้ได้ผลดีกับผู้กระทำผิดแต่ งานวิจัยนั้นยังต้องการการตรวจสอบว่า โปรแกรมนั้นทำงานโดยมี กระบวนการและขั้นตอนเป็นอย่างไรจึงประสบความสำเร็จ โปรแกรมนั้นทำไม่จึงประสบผลสำเร็จ โปรแกรมที่ประสบความสำเร็จนั้นมียอดประกอบใดบ้าง

ขอบเขตระหว่างการกำกับดูแล และการวัดผลยังไม่แน่นอน ดังนั้นคำจำกัดความของคำว่า Outputs กับ Outcomes จึงเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

การทำงานของพนักงานคุมประพฤตินั้นมีรูปแบบของวิธีการและโครงสร้างต่างๆ สำหรับการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนซึ่งกระตุ้นให้พนักงานคุมประพฤติต้องสร้างระบบการกำกับดูแล และการวัดผลให้เป็นเนื้องานที่ทำงานร่วมกันระหว่างผู้กระทำผิดแต่ละคนกับพนักงานคุมประพฤติซึ่งสามารถทำได้ดังนี้

ประการแรก แบบการประเมิน หากพัฒนาขึ้นมาใช้ จะช่วยในการตัดสินใจว่า รูปแบบการแก้ไข หรือการจัดการรูปแบบใดที่เหมาะสมที่สุดกับผู้กระทำผิดแต่ละราย (โดยการพิจารณาจากการกระทำผิดที่มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาทั้งหลาย แรงจูงใจของผู้กระทำผิด ความเสี่ยงที่จะทำผิดซ้ำ)

ประการที่สอง แผนการทำงาน (Work plan) จะช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ต่างๆ (ผู้กระทำผิดนั้นจะต้องเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง) และจะต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์) และ

ประการสุดท้าย การทบทวนแผนครั้งสุดท้าย ควรจะบันทึกว่ามีการกระทำผิดใดๆเกิดขึ้นอีกหรือไม่ (อย่างน้อยก็จะต้องคำพิพากษาของศาลอีกหรือไม่) และปัญหาต่างๆของผู้กระทำผิดเกิดความเปลี่ยนแปลงไปอะไรบ้าง

องค์ประกอบที่จำเป็นต่างๆเหล่านี้จะทำให้การกำกับดูแลและการวัดผลการทำงานกับผู้กระทำผิดแต่ละรายเป็นไปได้จริง มีข้อที่น่าสังเกตในการประเมินผลการคุมประพฤติ ข้อมูลย้อนกลับของผู้กระทำผิด(ลูกค้า) เป็นคุณลักษณะที่สำคัญข้อหนึ่งของการประเมินที่จะขาดไม่ได้

การที่จะให้ผู้กระทำผิดต้องทำแบบประเมินตนเอง (มีใช้อยู่ในประเทศอังกฤษ/สหรัฐอเมริกา) หากประเทศไทยเห็นว่าสมควรพัฒนาขึ้นมา ผู้กระทำผิดต้องประเมินตนเองให้เสร็จเมื่อสิ้นระยะเวลาการคุมความประพฤติ และพนักงานคุมประพฤติต้องระวังในผลที่จะเกิดขึ้นที่ซึ่งผลดูเหมือนน่าประทับใจ แต่ในบางกรณีตามความเป็นจริงปัญหาที่มีอยู่อาจเลวร้ายมากกว่าเดิม การให้ผู้กระทำผิดประเมินเช่นนั้นอาจเป็นสัญญาณว่าผู้กระทำผิดเปิดเผยและกล้าถกเถียงถึงพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมของตนมากขึ้น มีความสำคัญอย่างยิ่งที่พนักงานคุมประพฤติอาจต้องจัดทำแบบสอบถาม (Enquiring approach to their work) ว่าวิธีอะไร/สิ่งใดที่ใช้ได้ผลดีที่สุดในแต่ละคดีๆ

นอกจากนี้สำคัญมากที่จำเป็นต้องสอบถามผลกระทบโดยรวมที่เกิดกับผู้กระทำผิดทั้งหลายที่ให้บริการในโปรแกรมเฉพาะเป็นพิเศษ แบบฟอร์มการประเมินที่ดี แผนการทำงานในแต่ละคดีที่ดี การทบทวนแผนที่ดี สามารถนำมาใช้เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันระหว่างพนักงานคุมประพฤติและผู้กระทำผิดแต่ละรายและสามารถตอบสนองแนวคิดทั้งหมดดังกล่าวแล้วได้ด้วย และหากสามารถพัฒนาแบบฟอร์มดังกล่าวในรูปแบบคอมพิวเตอร์จะสามารถทำรายงานแสดงให้เห็นถึงรูปแบบของปัญหาต่างๆของผู้กระทำผิด ขนาดของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับปัญหาเหล่านี้ของผู้กระทำผิดแต่ละคนระหว่างที่อยู่ในระยะเวลาการคุมความประพฤติ และขนาดของการกระทำผิดซ้ำ รายงานดังกล่าวพนักงานคุมประพฤติ ผู้บริหารงานคุมประพฤติสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าวิธีการ หรือ มาตรการใด ที่สามารถพัฒนางานคุมประพฤติได้มีประสิทธิภาพดีกว่าซึ่งเป็นหน้าที่ขององค์กร/หน่วยงานที่ทำงานร่วมกันกับผู้กระทำผิด ในชุมชนทั้งหลายที่จะต้องพัฒนามาตรการคุ้มครองสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม

บรรณานุกรม

American Probation and Parole “Toward a Reinvented Future for Probation”, (2000 b)

Bergman, Robert, Margaret Edmunds, and Robert A. MacDicken, “Crisis Intervention in Child Abuse and Neglect” 1979.U.S. Department of Health and Human Services Administration for Children and Families Administration on Children, Youth and Families National Center on Child Abuse and Neglect

Carroll, Kathleen and Lisa Onken, “Therapy Manual for Drug Addiction: A Cognitive Behavioral Approaches Treating Cocaine Addiction”, 1998. National Institute on Drug abuse, USA.

Clements, Linda, Dana Wilkins, Gail Sheppard, Rebecca Turner and Brent Young, “General Orientation and Training Guide”, July 2002. Corrections and Public Safety Community Operations of Saskatchewan USA

Donaldson, Jean, Vennard Julie, Darren Sugg and Carol Hedderman, “Changing offenders ‘attitudes and behavior: what works?’.1997. Home Office, Research and Statistics Directorate, London, UK

Faupel, Adrian, Elizabeth Herrick and Peter Sharp, “Anger Management a Practical Guide” 1998, David Fulton Publishers, London UK

Hollin, Clive, Emma Palmer, James McGuire, Juliet Hounsome, Ruth Hatcher, Charlotte Bilby and Claire Clark, 2004.” Pathfinder programmes in the Probation Service: a retrospective analysis”, Home Office, London, UK

Howells, Kevin, Andrew Day, Mitch Byrne, Jack White, Kart Hart and Josie Nakos.1999. “Rehabilitative Strategies for Preventing Re-offending”, Forensic and Applied Research Group, University of South Australia

Jack Raymond,. Using theories in social work: “making sense of theories and methods in social work”, .1997, The Open Learning Foundation, London, WIN, 2 BA.pp 54-58

Mason, Pip, "Helping Smokers Change" 2001 .World Health Organization -Regional Office for Europe, Copenhagen

McGuire, James. "Cognitive – Behavioral Approaches: An introduction to theory and research", 2000, University of Liverpool Department of Clinical Psychology Whelan Building Quadrangle, Brownlow Hill Liverpool L69 3GB United Kingdom,

Patrick, Martin "Developing good practice in Connexions: Techniques and Tools for Working with Young People", May 2003, The Humberside Partnership, London

Sullivan, Nicole E, "Cognitive Behavioral Interventions (CBI) Standard Operating Procedures" December 2001.The North Carolina Department of Corrections.USA.

.....